

Jaarverslag 2017

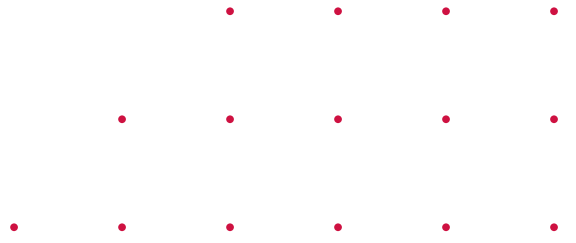

Vervangingsfonds

Jaarverslag 2017

Vervangingsfonds

Inhoudsopgave

1 Bestuursverslag	4
Voorwoord	5
Wettelijke taak en beleidsdoelstellingen	8
Toekomst van het fonds	8
Verslag	11
Algemeen en leeswijzer	11
Financiering van de vervangingskosten	11
Reglement Vervangingsfonds (voorwaarden tot vergoeding van vervangingskosten)	14
Ondersteuning sector in professionalisering verzuim- en vervangings- beleid (flankerend beleid bedrijfsgezondheidszorg – BGZ)	15
Interne beheersing	23
Het bestuur en bestuurlijke commissies	27
Bezwaar en beroep	29
Financieel	32
Financiële en niet financiële prestatie-indicatoren	35
Kosten bedrijfsvoering	40
2 Jaarrekening	42
Balans per 31 december 2017 na resultaatverdeling	43
Staat van baten en lasten over 2017	44
Kasstroomoverzicht over 2017	46
Toelichting behorende tot de jaarrekening 2017	47
Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling	48
Toelichting op de balans per 31 december 2017	56
Financiële instrumenten	62
Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen	64
Toelichting op de rekening van baten en lasten over 2017	65
Wet normering topinkomens	74
Realisatie versus begroting	78
Gebeurtenissen na balansdatum	80
3 Overige gegevens	82
Statutaire bestemming van het resultaat	83
Controleverklaring	84

1 Bestuursverslag

Voorwoord

Het Vervangingsfonds vierde in 2017 het 25-jarig jubileum. Nog steeds staat de continuïteit en kwaliteit van het onderwijs centraal bij de dienstverlening van het Vervangingsfonds. Echter de rol van het Vervangingsfonds beweegt mee op weg naar het nieuwe stelsel in het kader van de in 2013 in gang gezette modernisering.

Eind 2016 zijn de sociale partners het eens geworden over de te bereiken uitkomst van de modernisering van het Vervangingsfonds. Gezamenlijk wordt toegewerkt naar een nieuw stelsel dat zich kenmerkt door werkgevers die volledig zelf verantwoordelijkheid kunnen nemen voor het ziekteverzuim, kwalitatief goede vervanging en het maken van keuzes over het afdekken van financiële risico's van verzuim zodanig dat de continuïteit van het onderwijs is gewaarborgd én de werkdruk van leraren die niet afwezig zijn, niet toeneemt. Sociale partners verschillen nog wel van mening over de manier waarop, het tempo waarin en het tijdstip waarop dit toekomstbeeld moet worden bereikt.

In dat kader wordt er door het Vervangingsfonds druk gewerkt aan een nieuw meerjarenplan dat de sector ondersteunt in het traject op weg naar dit beoogde toekomstbeeld. Het Vervangingsfonds wil dit beleid nadrukkelijk samen met de sector vormgeven. Het fonds is daartoe in 2017 intensief in gesprek gegaan met het scholenveld, maar laat ook onderzoek uitvoeren. Uitgangspunt is immers dat de diensten van het Vervangingsfonds aansluiten bij de actuele behoeften van schoolbesturen.

De Bedrijfsgezondheidszorg - het ondersteunen van de sector om het verzuim omlaag te brengen en beheersbaar te houden - zal de komende jaren verder geïntensiveerd worden. Over voortzetting van Plan V (voor schoolbesturen met een hoog verzuim) wordt in 2018 een besluit genomen. In 2017 is een eerste evaluatie uitgevoerd naar de effecten van Plan V. Hieruit blijkt dat bij 57 van de 63 deelnemende schoolbesturen de totale inzetbaarheid van het personeel is verbeterd. Het gewogen verzuimpercentage is in de begeleidingsperiode gedaald van 8,8% naar 7,0%.

In 2017 is een pilotproject afgerond rond het thema werkdruk. Het bestuur is voornemens om dit project ('Gezonde werkdruk?!, daar word je beter van') in 2018 breder en intensiever voort te zetten. Daarnaast is in het verslagjaar een 'vlootshouw Arbo' uitgevoerd. De resultaten hiervan worden gebruikt om het aanbod nog beter aan te laten sluiten op de praktijk en het gebruik van het Arbo instrumentarium.

Indirect levert de BGZ-dienstverlening van het Vervangingsfonds ook een bijdrage aan de verlaging van uitval en werkloosheid, en zo aan het Participatiefonds. Werknemers binnen het PO met plezier aan het werk is daarbij het doel. Zeker in tijden van verwachte (en zich al manifesterende) lerarentekorten.

In 2016 is een nieuwe werkwijze voor het indienen van declaraties voor de kosten van vervanging geïntroduceerd (SPEER/'Mijn Vf'). In 2017 is hard gewerkt aan de verdere optimalisering hiervan.

Het dienstverleningsconcept 'Mijn Vf' levert zoals beoogd een aantoonbare bijdrage aan het terugdringen van het te hoge aantal onrechtmatig beoordeelde declaraties. Ook in 2017 zijn hierin weer stappen gezet en bedroeg het onrechtmatigheidspercentage over de eerste 2 kwartalen 1,45% (2016: 1,79% in vergelijkbare periode). De gehele sector is hierbij gebaat. Elke procent onrechtmatigheid kost het Vervangingsfonds immers ongeveer 1 miljoen euro. Het Vervangingsfonds kan via de gegevens binnen Het dienstverleningsconcept 'Mijn Vf' de sector tevens meer en betere informatie ter beschikking stellen om beleid op in te richten. Het bestuur wil dit de komende jaren verder uitbouwen en faciliteren. Deze kennisdeling, maar ook kennisuitwisseling in de vorm van praktijkverhalen en best practices, draagt bij aan het inrichten van stabielere personeelsbeleid en uiteindelijk lager verzuim.

In 2011 heeft het Vervangingsfonds de mogelijkheid voor schoolbesturen geïntroduceerd om eigenrisicodragers voor de kosten van vervanging te worden, in 2014 en 2015 zijn deze mogelijkheden verruimd zodat bijna elk bestuur kan kiezen voor het eigenrisicodragerschap. Om een verantwoorde stap naar volledig eigenrisicodragerschap te vergemakkelijken heeft het Vervangingsfonds in 2016 vier verschillende financiële varianten geïntroduceerd waarbij sprake is van een gedeeltelijk eigenrisicodragerschap voor de kosten van vervanging. De keuze voor een financiële variant kan door schoolbesturen gebruikt worden als tussenstap op weg naar volledig eigenrisicodragerschap. Dit jaar is te zien dat de behoefte aan deze financiële varianten aan het toenemen is. Niet alleen bij schoolbesturen die per 1 januari 2018 eigenrisicodragers zijn geworden, maar ook bij een aantal die deze stap al eerder gezet hebben en de vervangingskosten nog niet geheel onder controle hebben.

De visie van het bestuur is dat duurzaam eigenrisicodragerschap alleen gerealiseerd kan worden als door schoolbesturen een solide basis is gelegd. Zonder goed personeels- en vervangings- en verzuimbeleid en een goed functionerende interne organisatie is het volledige eigenrisicodragerschap

immers een stap vol onzekerheden en valkuilen. Zorgvuldigheid is geboden en het Vervangingsfonds levert daar een bijdrage aan. Voorwaarde is wel dat de dienstverlening van het Vervangingsfonds aansluit op de behoefte onder ERD-besturen.

In het verslagjaar is daartoe onderzoek gedaan. Duurzame inzetbaarheid en mobiliteit zijn thema's die genoemd worden, maar ook de wens om het eigen beleid te toetsen en met adviseurs van het Vervangingsfonds tegen het licht te houden komt naar voren. Om die reden blijft onze dienstverlening ook bij eigenrisicodragers zijn waarde bewijzen.

De vervangingskosten 2017 hebben zich conform de begroting ontwikkeld. De totale vervangingslasten zijn uitgekomen op € 101 mln. Aangezien geprognosticeerd was dat een deel van het eigen vermogenoverschot terug zou vloeien naar het scholenveld heeft het bestuur voor het begin van het jaar de premie vastgesteld op 4,70%. De premieopbrengsten bleven gedurende het eerste deel van 2017 achter bij de verwachtingen. Hierdoor heeft het bestuur besloten de premie met ingang van 1 augustus 2017 te verhogen tot 5,00%. De geprognosticeerde premieopbrengsten kwamen hiermee weer op niveau. Het Vervangingsfonds heeft een negatief resultaat gerealiseerd van € 13,3 mln., waarmee invulling is gegeven aan de wens een deel van het eigen vermogen af te bouwen en te retourneren aan het scholenveld. Het eigen vermogen komt daarmee uit op € 23,9 mln. wat lager is dan geprognosticeerd en afgestemd met het ministerie van OC&W. De premieverhoging, welke plaats vindt per 1 januari 2018, zal er voor zorgdragen dat het niveau van het eigen vermogen weer uitkomt op de gewenste en afgestemde waarde.

Mw. G.H. Faber
Voorzitter

Wettelijke taak en beleidsdoelstellingen

Het Vervangingsfonds heeft sinds 1992 de in de Wet op het primair onderwijs verankerde wettelijke taak schoolbesturen in het primair onderwijs financiële waarborgen te bieden voor de kosten van vervanging bij afwezigheid van personeel.

Naast het bieden van financiële waarborgen tegen de kosten van vervanging heeft het fonds van de minister de taak gekregen om de landelijke taken in het kader van de bedrijfsgezondheidszorg (BGZ) in het primair onderwijs uit te voeren.

Het doel van deze wettelijke taken is gericht op het borgen van de continuïteit in het primair onderwijs. De sector is er bij gebaat om afwezig personeel snel, volledig en kwalitatief goed te vervangen en dat de schadelast voor vervanging van verzuim beperkt wordt. Schadelastbeperking houdt de premies voor het Vervangingsfonds betaalbaar. Vanuit de premie-inkomsten ondersteunt het Vervangingsfonds schoolbesturen via onafhankelijk advies door de inzet van adviseurs die beschikken over jarenlange kennis en ervaring binnen het primair onderwijs.

De beleidsdoelstellingen van het bestuur van het Vervangingsfonds zijn derhalve:

- schoolbesturen financieel in staat stellen om in de noodzakelijke vervanging te voorzien;
- terugdringen van het ziekteverzuim van medewerkers in het primair onderwijs via bevordering van verzuim- en arbeidsomstandighedenbeleid op scholen.

Toekomst van het fonds

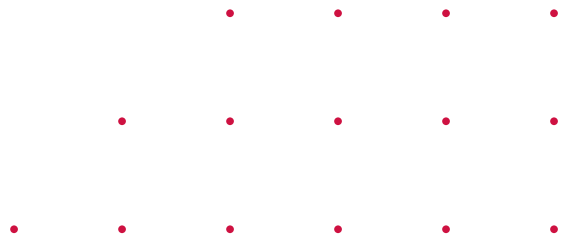
De huidige moderniseringsslag van het Vervangingsfonds is begonnen met de in het regeerakkoord opgenomen opdracht aan het vorige kabinet het Vervangingsfonds te moderniseren zodat “goed werkgeverschap” beter zou kunnen worden beloond. Een commissie onder leiding van mr. N. Ph. Geelkerken heeft het Vervangingsfonds hierover in 2013 geadviseerd. De aanbevelingen van dit advies zijn door het bestuur overgenomen en inmiddels ook geïmplementeerd. Deze aanbevelingen waren gericht op het vereenvoudigen van het reglement, het verbeteren van de dienstverlening, het terugdringen van de onrechtmatigheid en het versterken van de prikkelwerking teneinde schoolbesturen een grotere incentive te geven hun verzuimbeleid te verbeteren.

Sociale partners zijn het daarnaast in 2016 eens geworden over het te bereiken eindplaatje van deze modernisering. Zij hebben een nieuw stelsel voor ogen dat zich kenmerkt door werkgevers die volledig zelf verantwoordelijk worden voor:

- het ziekteverzuim, het voorkomen ervan en de zorg voor het beperken van de duur;
- kwalitatief goede vervanging zodanig dat de continuïteit van het onderwijs is gewaarborgd én de werkdruk van leraren die niet afwezig zijn, niet toeneemt;
- het maken van keuzes over het afdekken van financiële risico's van verzuim.

Sociale partners verschillen nog wel van mening over de manier waarop, het tempo waarin en het tijdstip waarop dit eindplaatje moet worden bereikt. Ondertussen wordt er vanuit het bestuursbureau druk gewerkt aan een nieuw meerjarenplan wat de sector kan ondersteunen in het traject op weg naar dit beoogde plaatje. Het Vervangingsfonds wil dit beleid nadrukkelijk samen met de sector vormgeven. Uitgangspunt is immers dat de diensten van het Vervangingsfonds aansluiten bij de actuele behoeften van schoolbesturen. Hiertoe is een aantal activiteiten uitgezet. Enerzijds is er een afvaardiging van het bestuursbureau het land in gegaan om schoolbesturen te bezoeken. Ook is er door inschakeling van een aantal onderzoeksbureaus breed onderzoek uitgezet onder schoolbesturen om inzicht te krijgen in de actuele behoeften van schoolbesturen (ook van die al eigenrisicodrager zijn). Immers ook de schoolbesturen die eigenrisicodrager zijn kunnen nog volledig gebruikmaken van de adviesdiensten van het Vervangingsfonds op het gebied van het voorkomen en beperken van verzuim. Begin 2018 zal het Vervangingsfonds beschikking hebben over de uitkomsten hiervan en zal het fonds deze vertalen naar concrete nieuwe dienstverlening.

Het ontwikkelen van nieuwe dienstverlening staat echter niet stil tijdens deze onderzoeksfase. Zo is in 2017 met succes het pilotproject “Gezonde werkdruk?! Daar word je beter van” afgerond. Werkdruk is een actueel thema in het primair onderwijs. Onderzoeken bevestigen dat de werkdruk in het primair onderwijs hoog is. Te hoge werkdruk kan een risico vormen voor de gezondheid van medewerkers en leiden tot een hoger ziekteverzuim. Het Vervangingsfonds heeft samen met een flink aantal scholen de handschoen opgepakt en is gezamenlijk gaan onderzoeken welke instrumenten – met succes – kunnen worden ingezet om die werkdruk waar mogelijk te verlagen. Geconcludeerd kan worden dat de deelname aan het pilotproject voor de scholen een verlaging van het verzuim heeft opgeleverd, maar ook de mate van invloed op verzuim en werkdruk bevordert heeft bij de schoolleiders. Kortom een veelbelovende interventie. De opbrengsten van deze pilot zullen dan ook zeker worden meegenomen in het op handen zijnde meerjarenbeleid. Juist in tijden van een zich al manifesterend

en verwacht lerarentekort voelt de sector meer dan ooit de noodzaak om verzuim onder controle te krijgen. Kort verzuim met een hoge frequentie kan omslaan in lang verzuim en zelfs uitval of ontslag. In dat kader draagt het BGZ-beleid van het Vervangingsfonds ook bij aan de ingezette koers van het Participatiefonds om zich meer te gaan richten op preventief beleid. Anderzijds kunnen de personele reserves van het Participatiefonds beter benut worden om het tekort aan leerkrachten – ook vervangers - te verkleinen.

Verslag

Algemeen en leeswijzer

In het jaarverslag worden de voornaamste activiteiten van het Vervangingsfonds in het verslagjaar 2017 beschreven. De wettelijke kerntaken, het financieren en verevenen van de kosten van vervanging van door ziekte afwezig personeel en het flankerend beleid vormen de kern van deze activiteiten.

Naast de financiering van de vervangingskosten, waarvoor premie wordt geheven, wordt ook kort ingegaan op het reglement van het Vervangingsfonds waarin de voorwaarden voor vergoeding van vervangingskosten staan beschreven.

Het flankerend beleid (ook wel BGZ-beleid) heeft enerzijds tot doel invulling te geven aan centrale afspraken van sociale partners om werknemers in het PO te faciliteren in het vormgeven van hun eigen verantwoordelijkheid rond Arbo, verzuim en re-integratie; anderzijds door bij te dragen aan de schadelastbeperking in vervangingskosten, c.q. het terugdringen van het ziekteverzuim in het PO via gerichte (decentrale) ondersteuning van schoolbesturen en medewerkers. De visie en aanpak van het Vervangingsfonds wordt beschreven evenals de in 2017 uitgevoerde activiteiten. Daarnaast is een overzicht opgenomen van projecten en subsidies. Dit hoofdstuk wordt afgesloten met een paragraaf over de interne beheersing waarin onder meer ingegaan wordt op gegevensbeveiliging, risicomangement en procesmanagement. Ook is de samenstelling van bestuur en bestuurlijke commissies in dit hoofdstuk vermeld evenals het aantal in het verslagjaar ingediende bezwaarschriften. Tot slot zijn de voornaamste financiële kengetallen en indicatoren opgenomen. De jaarrekening volgt in hoofdstuk 3.

Financiering van de vervangingskosten

Het Vervangingsfonds heft een premie bij de schoolbesturen voor de financiering van de vervangingskosten die ten laste van het fonds komen. Schoolbesturen kunnen de keuze maken het risico van vervangingskosten geheel of gedeeltelijk zelf te dragen. Bij de keuze voor geheel eigenrisicodragers wordt er een collectiviteitspremie in rekening gebracht, welke meebeweegt met de premie voor aangesloten schoolbesturen. Bij gedeeltelijk eigenrisicodragers heeft een schoolbestuur de keuze uit 4 financiële varianten, te weten:

- wachtdagenmodel met eigen risico van 14 kalenderdagen;
- wachtdagenmodel met eigen risico van 42 kalenderdagen;
- stoplossmodel met een (beperkt) eigen risico in vaste bedragen;
- stoplossmodel met een (hoger) eigen risico in vaste bedragen.

Het Vervangingsfonds stelt een kostendekkende premie vast. Niet ieder personeelslid is verplicht aangesloten bij het Vervangingsfonds. Voor personeel dat niet onder de verplichte aansluiting valt, bestaat onder voorwaarden de mogelijkheid tot vrijwillige aansluiting. Sinds 2013 is het onderscheid verplicht of vrijwillig verzekerd niet meer van belang, aangezien de premiepercentages gelijk zijn.

De vervangingskosten zijn significant gedaald ten opzichte van 2015. De oorzaak hiervoor is gelegen in het feit dat er steeds meer schoolbesturen eigenrisico-dragerschap aanvragen. Hierdoor kunnen zij geen vervangingskosten meer declareren bij het Vervangingsfonds.

Sinds 2016 berekent uitvoeringsorganisatie APG Service Partners (ASP) maandelijks de verschuldigde premies met het dienstverleningsconcept 'Mijn Vf'. De benodigde gegevens worden aangeleverd door salarisverwerkers/software-leveranciers. Alle schoolbesturen hebben een complianceverklaring inzake gegevenslevering – 2016 afgegeven in het kader van de betrouwbaarheid (volledig en juist) van de aangeleverde gegevens.

Het totaal aan verschuldigde premies van een bestuur wordt vastgelegd in de financiële administratie. Vanuit deze administratie volgt het Vervangingsfonds of een bestuur de premie ook daadwerkelijk heeft afgedragen (debiteurenbeheer). Met ingang van 2017 wordt de premie zoveel mogelijk automatisch geïncasseerd. Ca. 75% procent van de schoolbesturen heeft een automatische incasso afgegeven..

De premieopbrengsten exclusief premieopslag BGZ laten de volgende ontwikkeling zien:

(alle bedragen x € 1.000)	2017	2016
Premieopbrengsten	91.495	140.137

De premieopbrengsten zijn ten opzichte van 2016 gedaald met 34,7% (– € 48,6 mln.).

De daling van de premieopbrengsten is grosso modo onder te verdelen naar:

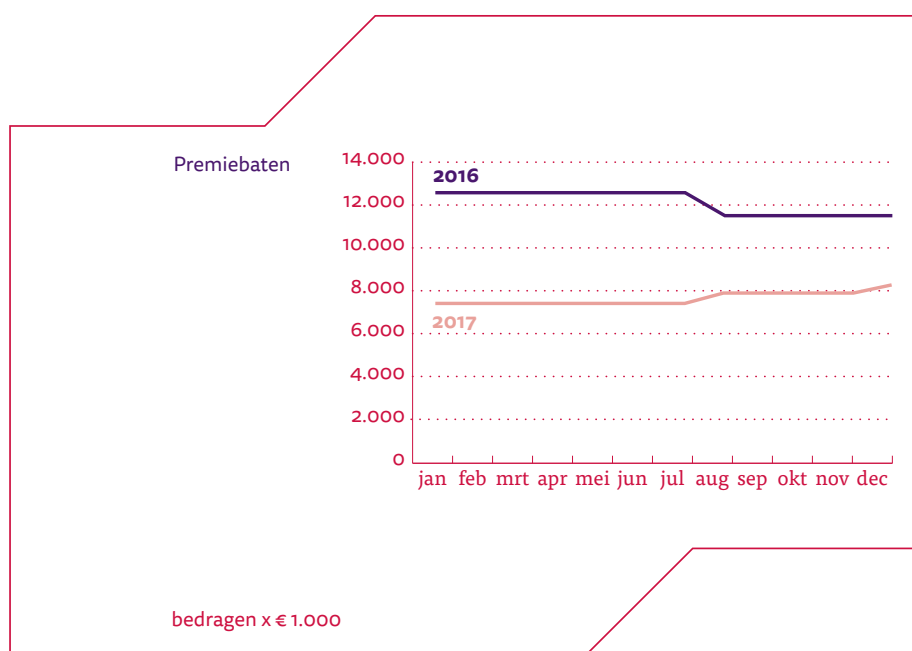
a Effect nieuwe besturen eigenrisicodrager	– 20,1% (€ 28,2 mln.)
b Effect wijziging premie	– 18,5% (€ 25,9 mln.)
c Overige effecten	+ 3,9% (€ 5,5 mln.)

Ad. a Per 1 januari 2017 hebben er 100 schoolbesturen gekozen voor het eigenrisicodragerschap. In totaal zijn er 462 besturen die eigenrisicodrager zijn. Hiervan hebben 30 schoolbesturen een financiële variant.

Ad. b De premie is gedaald van 6,00% in 2016 naar 4,70% per 1 januari 2017. Om het eigen vermogen binnen de gestelde bandbreedte te houden is de premie per 1 augustus 2017 bijgesteld naar 5,00%.

Ad. c Dit betreft diverse effecten die niet nader zijn gespecificeerd.

In onderstaande grafiek is de ontwikkeling in de premies in 2016 en 2017 weergegeven. Het verschil ten opzichte van 2016 wordt verklaard door het lagere premiepercentage en de groei van het aantal schoolbesturen met eigenrisicodragerschap. De daling in augustus 2016 wordt verklaard door een extra instapmoment voor eigenrisicodragers. De stijging in augustus 2017 wordt verklaard door de verhoging van het premiepercentage.

Premiedifferentiatie bonus-malus (VBBM)

Op grond van paragraaf 3.2 van het van toepassing zijnde reglement van het Vervangingsfonds vindt er jaarlijks een berekening plaats met betrekking tot de bonus-malusregeling. Afrekening vindt plaats voor 15 oktober van het jaar opvolgend. Schoolbesturen die geen eigenrisicodrager zijn komen in aanmerking voor de bonus-malusregelingen.

Het bestuur stelt per kalenderjaar de bandbreedte voor de bonus-malus verhouding vast. Deze bandbreedte heeft een ondergrens en een bovengrens die beide worden uitgedrukt in een verhoudingsgetal. De regeling is als volgt opgebouwd:

Berekening bonus-malus:

- 1** Berekenen bandbreedte: bedrag ontvangen vervangingskosten / bedrag betaalde premies
- 2** Onderkant bandbreedte is bepaald op 1,0; bovenkant bandbreedte is bepaald op 1,1
- 3** Indien bandbreedte < 1,0 ontvangt BG (bevoegd gezag) een bonus (percentage = 30%)
- 4** Indien bandbreedte > 1,1 betaalt BG (bevoegd gezag) een malus (percentage = 50%)

De hoogte van de malus wordt bepaald door de omvang van het bevoegd gezag.

- Lumpsum < 2,5 mln.: berekening malus wordt beperkt tot bandbreedte van maximaal 1,5
- Lumpsum > 2,5 mln.: berekening malus wordt beperkt tot bandbreedte van maximaal 2,0

In totaal komen 331 besturen in aanmerking voor premierestitutie (2016: 401) tot een totaalbedrag van € 3,4 mln. (2016: € 5,2 mln.). Tegenover de restitutie staat dat 233 besturen een toeslag zijn verschuldigd (2016: 248) tot een totaalbedrag van € 7,6 mln. (2016: € 9,8 mln.). Voor 61 besturen geldt dat men noch een toeslag is verschuldigd, noch in aanmerking komt voor premierestitutie (2015: 78)

Per saldo is er sprake van een netto resultaat van € 4,2 mln. positief over het jaar 2017 voor het Vervangingsfonds (2016: € 4,5 mln. positief).

Reglement Vervangingsfonds (voorwaarden tot vergoeding van vervangingskosten)

Het bestuur van het Vervangingsfonds stelt voor schoolbesturen die onder de Wet op het primair onderwijs of de Wet op de Expertisecentra vallen, een reglement vast waarin de voorwaarden in het kader van vervangingsdeclaraties zijn vastgelegd.

Het doel van het Vervangingsfonds is bijdragen aan de schadelastbeperking in vervangingskosten, c.q. het terugdringen van het ziekteverzuim in het

• • • • • • • • • • • • • • • •

• • • • • • • • • • • • • • • •

• • • • • • • • • • • • • • • •

primair onderwijs. Medewerkers die ziek of geschorst zijn kunnen conform de voorwaarden van het reglement worden vervangen.

In 2017 hebben enkele veranderingen plaatsgevonden binnen het reglement. Zo is de termijn voor het indienen van vervangingsdeclaraties verlengd tot 6 april 2018 en is de constructie van de ketenvervanging, die eerder uit het Reglement was verwijderd, weer opgenomen.

In het aankomende Reglement Vervangingsfonds 2018 is een aantal wijzigingen doorgevoerd ten opzichte van het Reglement Vervangingsfonds 2017. Voor samenwerkende bevoegde gezagsorganen die eigenrisicodragers zijn is het niet langer vereist om op grond van artikel 13 een jaarlijks evaluatierapport op te stellen. Voor de vervanging van bovenschools management, leden van het college van bestuur en onderwijsondersteunend personeel zonder lesgebonden en/of behandeltaken geldt een wachttijd van twee maanden. Deze wachttijd wordt met ingang van 1 januari 2018 opgeheven. Voor de vervanging van directieleden wordt er niet langer meer een onderscheid gemaakt tussen de directietaken en de lesgevendende taken.

Ondersteuning sector in professionalisering verzuim- en vervangingsbeleid (flankerend beleid bedrijfsgezondheidszorg – BGZ)

Behalve de voorgaand beschreven taak tot financiering van de vervangingskosten, verricht het Vervangingsfonds ook ondersteunende en adviserende activiteiten om een bijdrage te leveren aan de continuïteit binnen het primair onderwijs (PO). De doelstelling van dit flankerend beleid, ook wel BGZ (bedrijfsgezondheidszorg)-beleid, is tweeledig, namelijk:

- invulling geven aan centrale afspraken van sociale partners om werknemers in het PO te faciliteren in het vormgeven van hun eigen verantwoordelijkheid rond Arbo, verzuim en re-integratie;
- in aanvulling op bovenstaand punt bijdragen aan de schadelastbeperking in vervangingskosten, c.q. terugdringen van het ziekteverzuim in het PO via gerichte (decentrale) ondersteuning van schoolbesturen en medewerkers.

De ondersteunende activiteiten van het Vervangingsfonds zijn continu in ontwikkeling. De maatschappelijke opdracht van scholen is ook steeds complexer en dynamischer door onder andere stelselwijzigingen in het PO, teruglopende leerlingaantallen en een groeiende werkdruk.

Het Vervangingsfonds stimuleert en faciliteert activiteiten die een bijdrage leveren aan de continuïteit binnen de voortdurend veranderende omgeving van het PO, gericht op het voorkomen en bestrijden van verzuim. De ondersteunende activiteiten van het Vervangingsfonds voorzien in een behoefte en worden positief gewaardeerd. Er is in de afgelopen jaren een infrastructuur opgebouwd waarin veel kennis is samengebracht, instrumenten zijn ontwikkeld en een netwerk van adviseurs is ingericht die scholen en medewerkers “op maat” begeleiden.

Met ingang van 2016 ontvangt het Vervangingsfonds geen subsidie meer ten behoeve van de uitvoering van deze taak en wordt een premieopslag in rekening gebracht bij alle schoolbesturen. Voor 2017 bedraagt de premieopslag 0,15% (2016: 0,18%). Niet alle premie is in 2017 aangewend. Het bestuur heeft besloten dat de overtollige middelen worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve Vf activiteiten onder het eigen vermogen. Per ultimo 2017 bedraagt de bestemmingsreserve Vf activiteiten € 8,7 mln. Dit bedrag zal met ingang van 2018 voor de intensivering van de BGZ activiteiten worden ingezet.

Onze visie en aanpak

In aanvulling op de doelstellingen vanuit het BGZ-beleid heeft het Bestuur van het Vervangingsfonds in 2016 besloten om in de beleidsperiode 2016-2018 extra aandacht te besteden aan het voorbereiden van de gehele sector op het zelf verantwoordelijk zijn/worden voor de kosten van vervanging.

De aanpak voor de beleidsperiode 2016-2018 is vastgelegd in het strategisch meerjarenbeleidsplan BGZ, waarin het Vervangingsfonds aangeeft:

- zorg te willen dragen voor professionalisering en borging zodat de sector na het vervallen van de verplichte aansluiting duurzaam is voorbereid op het eigenrisicodragerschap. Dat betekent dat de gehele sector het verzuim- en vervangingsbeleid op orde heeft;
- een kennisexpert te willen zijn binnen het onderwijsveld voor gezond werken en mobiliteit;
- schoolbesturen in de gelegenheid te willen stellen geleidelijk te wennen aan het dragen van meer eigen risico door de ontwikkeling van financiële varianten, waarbij een zelf te kiezen deel van de vervangingskosten alsnog financieel is afgedekt.

Dit heeft zich vertaald in de volgende zeven subdoelstellingen:

- 1 Daling van het verzuimpercentage
- 2 Preventief verzuimbeleid professionaliseren
- 3 Verminderen van ervaren werkdruk
- 4 Leiderschap professionaliseren
- 5 Duurzame inzetbaarheid ontwikkelen en bevorderen
- 6 Bevlogenheid bevorderen
- 7 Individuele casuïstiek vraaggericht inzetten

Activiteiten 2017

Het meerjarenbeleidsplan BGZ is vertaald in een jaarplan 2017 waarin de activiteiten gericht zijn op het realiseren van de volgende twee hoofdambities:

- streven naar een verzuimpercentage lager dan 5,5% in 2018;
- investeren in het professionaliseren van verzuim- en HR beleid binnen de gehele PO sector.

Vanuit de doelstellingen en ambities in het meerjarenbeleidsplan en jaarplan BGZ adviseert en ondersteunt het Vervangingsfonds het primair onderwijs (PO) bij het ontwikkelen én borgen van duurzaam personeels-, verzuim- en vervangingsbeleid. Dit kreeg in 2017 vorm in onderstaande activiteiten.

Advies & Ondersteuning

Voor het Vervangingsfonds zijn – in samenwerking met het Participatiefonds – 21 adviseurs Arbeid & Vitaliteit werkzaam die schoolbesturen adviseren op het gebied van personeels-, verzuim-, vervangings-, mobiliteits- en arbobeleid. Afhankelijk van de aard- en omvang van de problematiek verwijst een adviseur door naar gespecialiseerde zorgverleners, of verzorgt zelf een (in de regel) kortdurend begeleidingstraject. Schoolbesturen waarderen de dienstverlening van de adviseurs in 2017 met een gemiddeld rapportcijfer van 8,34 en een NPS van 49.

Als de re-integratie van een langdurig zieke – om welke reden dan ook – niet van de grond komt of stagneert, kunnen zowel werkgever als werknemer een onafhankelijk advies inwinnen bij de regioadviseurs (individuele casuïstiek). Door interventies ontstaan vaak nieuwe perspectieven in complexe en moeizame verzuimsituaties. Een groot deel van de werknemers keert uiteindelijk terug bij de eigen werkgever. In 2017 zijn er 15 intensieve adviestrajecten uitgevoerd door de adviseurs Arbeid & Vitaliteit.

Om het scholenveld voor te bereiden op het eigenrisicodragerschap is er in 2017 bij 121 besturen een integrale nulmeting uitgevoerd en afgerond met een rapportage. Voor 17 andere besturen was een advies zonder nulmeting voldoende. Op basis van deze nulmeting (eventueel aangevuld met de rekentool) is advies uitgebracht aan de betreffende schoolbesturen ten aanzien van het eigenrisicodragerschap. Aan 142 besturen is op basis van de nulmeting aanvullende ondersteuning geboden bij het uitvoeren van een actieplan. In dit verband zijn 191 interventies ingezet. Bij 9 besturen is een vervolgmeting uitgevoerd en afgerond met een rapportage.

Training, workshops & netwerken

In 2017 heeft het Vervangingsfonds 72 trainingen en workshops georganiseerd. Deze kunnen grofweg geclusterd worden rond de volgende thema's:

- mobiliteit, duurzame inzetbaarheid en vitaliteit
- wet- en regelgeving
- werkdruk en stress
- toepassen Management Drives
- Arbo, verzuim- en vervangingsbeleid (incl. trainingen ArboMeester en Preventiemedewerker)

De aanleiding voor het verzorgen van een training of workshop komt in 39 gevallen voort uit een van de grotere projecten (Plan V, Voorbereiden op ERD-schap of Gezonde werkdruk) en in 33 gevallen op verzoek van een of meerdere besturen.

Een aantal adviseurs ondersteunt al jaren verschillende netwerken, verspreid over het land, voor directeuren en P&O-ers in het primair onderwijs. In 2017 zijn 10 van deze netwerken in totaal 16 keer bijeen geweest. De bijeenkomsten worden goed bezocht en zijn veelal zelfsturend. De adviseurs faciliteren de bijeenkomsten daar waar nodig.

Arbo-instrumentarium

Arbocatalogus

De Arbocatalogus PO is ontwikkeld om aan de algemene eisen uit de wet inzake arbeidsomstandigheden te voldoen. De catalogus 'vertaalt' in praktische oplossingen hoe een schoolbestuur aan zijn verplichtingen kan voldoen om zorg te dragen voor een veilige en gezonde werkomgeving van de medewerkers op de scholen. De Arbocatalogus sluit aan op de ArboMeester. Hierdoor zijn oplossingen uit de Arbocatalogus direct gekoppeld aan gesignaleerde risico's uit de ArboMeester. Het Vervangingsfonds beheert en onderhoudt de Arbocatalogus in opdracht van de sociale partners (Redactieraad) en voert het secretariaat van de

catalogus. Het aantal gebruikers van de catalogus is in 2017 gestegen ten opzichte van 2016; het aantal unieke bezoekers in 2017 was 63.095 (t.o.v. 57.531 in 2016).

ArboMeester (RI&E)

De ArboMeester is een door het steunpunt risico-inventarisatie & evaluatie (RI&E) erkend branche-instrument voor het PO om een RI&E uit te voeren. Het instrument helpt Arbeidsrisico's te signaleren en legt de basis voor een gezonde werkomgeving in het PO. Het ondersteunt bestuursleden, schoolleiders en medewerkers met taken op het gebied van veiligheid, gezondheid en welzijn van personeel en leerlingen. In 2017 is gestart met de uitvoering van het meerjaren communicatieplan voor de promotie van RI&E/Arbomeester; zo is er onder andere een nieuwe folder gedrukt en verspreid. Tevens stelden de adviseurs in alle (eerste) contacten het onderwerp RI&E en gebruik van de Arbomeester aan de orde om het aanvragen van een account c.q. het aanmaken van een RI&E te stimuleren. Het aantal besturen met een account op Arbomeester stijgt daardoor gestaag. Dit geldt ook voor het aantal schoolbesturen dat via de Arbomeester een RI&E uitvoert. Eind 2017 had 86% van de schoolbesturen een account op Arbomeester en heeft 48,3% van alle besturen minimaal één school met een afgeronde RI&E.

Welzijnscheck

In het PO speelt welzijn van personeel een essentiële rol. Vanuit dit kader is de Welzijnscheck Onderwijspersoneel ontwikkeld. Met deze welzijnscheck kunnen scholen welzijnsrisico's tijdig signaleren en hierop acteren, waardoor verzuim van personeel wordt voorkomen. Met de (gratis) welzijnscheck krijgt een medewerker in het PO zicht in zijn/haar eigen welzijnssituatie. Gegevens van alle personeelsleden bij elkaar tonen de welzijnssituatie op een school. In 2017 is 323 keer een welzijnscheck afgenomen.

Werkdrukscan

De Werkdrukscan is een instrument dat adviseurs kunnen inzetten om de werkdruk op een school te 'meten'. Het instrument brengt de oorzaken van een verhoogde werkdrukbeleving op school in kaart. Er wordt daarbij gebruik gemaakt van de zeven domeinen zoals geformuleerd door TNO: Leerlingen, Taak, Collega's, Persoonlijkheid, Leidinggevende, Organisatie en Privé-situatie. Op basis hiervan kunnen school(bestuur) en werknemer gerichte maatregelen nemen om de werkdruk aan te pakken. Het instrument is ingezet binnen het project 'Gezonde werkdruk?! Daar word je beter van'. Daarnaast is de werkdrukscan in 2017 bij 15 schoolbesturen als 'los instrument' ingezet.

Projecten & subsidies

Plan V

Met Plan V biedt het Vervangingsfonds schoolbesturen met een langdurig hoog verzuim een intensief begeleidingstraject aan. Aan Plan V nemen 63 besturen deel. Met deze 63 besturen zijn intentieverklaringen getekend waarin de doelstellingen, de aanpak en de wederzijdse inspanningen staan omschreven om het begeleidingstraject de komende jaren vorm te geven. Voor ieder deelnemend schoolbestuur wordt een plan van aanpak opgesteld en bij alle deelnemende schoolbesturen is in 2016 een nulmeting uitgevoerd. Op basis van een analyse van de meest voorkomende knelpunten zijn binnen Plan V zes workshops ontwikkeld die aangeboden worden aan de deelnemende schoolbesturen: 1. Verzuimvisie, 2. Verzuimgesprekken, 3. WVP en RIV-toets, 4. Spelers in het veld, 5. WVP, ZAPO, WIA, ZW en Bezava, 6. Werkloosheid in het PO. In 2016 zijn deze workshops 24 keer gegeven.

In 2017 is een eerste onderzoek uitgevoerd naar de effecten van Plan V op het ziekteverzuim. Dit onderzoek heeft betrekking op de ontwikkeling van het ziekteverzuim in de schooljaren 2015/16 en 2016/17. Bij 44 besturen is het verzuim gedaald en bij 16 besturen gestegen. Van 57 besturen zijn gedetailleerde verzuimgegevens bekend en kunnen de effecten op de totale inzetbaarheid van personeel worden berekend. Deze 57 besturen hadden bij de start (schooljaar 2014/15) een gewogen verzuimpercentage van 8,8% en over het schooljaar 2016/17 een verzuimpercentage van 7,0%. Deze daling in verzuim betekent een toegenomen personele inzetbaarheid van 104,5 fte (op een totale personele bezetting van 5.983 fte).

Gezonde werkdruk?! Daar word je beter van

In het primair onderwijs wordt een hoge werkdruk ervaren, zo wijzen meerdere onderzoeken uit. Werkdruk kan, samen met andere factoren, leiden tot een verhoogd ziekteverzuim. In dit project is onderzocht hoe werkdruk kan worden aangepakt.

Het project 'Gezonde werkdruk?! Daar word je beter van' – afgerond in 2017 - wil een antwoord geven op de vraag 'hoe om te gaan met werkdruk?' waarbij onderzocht is welke instrumenten een positieve bijdrage leveren aan het verlagen van de werkdruk. Centraal in de aanpak staat het coping gedrag en de beïnvloedingsmogelijkheden van schoolleiders. In nauwe samenwerking met ruim 40 scholen – die kampen met een verzuimpercentage hoger dan 8% en/of een meldingsfrequentie boven de 1,3 waar een hoog ervaren werkdruk speelt – is in het eerste kwartaal van 2016 gestart met de interventiefase binnen de pilot. De interventies vonden op drie niveaus plaats: op schoolniveau, regionaal niveau

en landelijk niveau. Op 48 scholen is met de Werkdrukscan als instrument een 0-meting gedaan. Op basis van de uitkomsten daarvan is een plan van aanpak op school- of locatieniveau opgesteld. De scholen hebben vervolgens samen met een adviseur van het Vervangingsfonds een keuze gemaakt uit in te zetten instrumenten: Management Drives, een opleiding Waarderend Leiderschap en/of themabijeenkomsten voor leerkrachten. Het Vervangingsfonds heeft vervolgens gefaciliteerd dat deelnemende scholen hun ervaringen met elkaar konden delen. Praktijkverhalen zijn met de sector gedeeld via de website van het Vervangingsfonds.

Aan het einde van deze pilot heeft de 1-meting plaatsgevonden en zijn de resultaten van de 0-meting en de 1 meting met elkaar vergeleken. Ter afronding zijn er individuele gesprekken gevoerd met de schoolleiders over hun ervaringen met het project.

Voorlopige conclusie is dat deelname aan het project voor de scholen een verlaging van het verzuim oplevert, en de invloed op verzuim en werkdruk bij de schoolleiders bevordert. Op basis van het eindrapport van de pilot is de intentie en verwachting dat dit project een vervolg zal krijgen in 2018.

Bevlogenheid

Sinds september 2015 heeft het Vervangingsfonds een strategische samenwerking met de Erasmus Universiteit Rotterdam. De samenwerking heeft als doel structureel inzicht en kennis te creëren hoe onderwijsprofessionals duurzaam en met passie en energie voor de klas het verschil kunnen (blijven) maken. Daarbij spelen praktische en direct toepasbare tools een belangrijke rol. Tools en interventies die wetenschappelijk gevalideerd zijn. Vanuit het onderzoek dat de Erasmus Universiteit in samenwerking met schoolbesturen en Vervangingsfonds uitvoert, wordt gericht aandacht besteed aan het vergroten van bevlogenheid en het voorkomen van uitval en verzuim onder onderwijsprofessionals. In 2016 is een grote studie uitgevoerd onder 283 leerkrachten en 2.504 leerlingen. In deze studie is gekeken in welke mate de bevlogenheid van leerkrachten van invloed is op de resultaten en de motivatie van leerlingen, ook is gekeken in welke mate de betekenis van werk hierin een rol speelt. De inzichten uit dit onderzoek hebben een plek gekregen binnen het interventieprogramma dat in 2017 binnen een tweetal schoolbesturen als pilot is uitgevoerd (BOOR en Archipel). De evaluatie hiervan zal inzicht verschaffen welke onderdelen en interventies het meeste effect hebben. Over een vervolg van de pilot en het integreren van de aanpak in het instrumentarium van het Vervangingsfonds wordt in 2018 een besluit genomen.

BOOR 'Ziekteverzuim reduceren naar het landelijk gemiddelde'

BOOR en het Vervangingsfonds hebben in 2014 een convenant getekend met de intentie om gezamenlijk een plan te ontwikkelen en uit te voeren met als doel het ziekteverzuim (van destijds 9,43%) te verlagen en beleid te verbeteren. Dusdanig dat na afloop van de inspanningen er door BOOR adequaat verzuimbeleid wordt gevoerd en het ziekteverzuim binnen drie jaar structureel onder de 6% is en blijft. BOOR werkte in dit convenant mee aan het inzetten en verder ontwikkelen van methoden en technieken, zodat deze gevalideerd in de toekomst ook elders in het land bij andere besturen en scholen kunnen worden ingezet. Het project is in 2017 afgerond. Het streefpercentage van 6% is niet gehaald doch mede door diverse interventies is het ziekteverzuim gedurende de convenantperiode gezakt naar 6,63%. Opbrengsten uit het project zijn (en worden) vertaald ten behoeve van de rest van het primair onderwijsveld.

Archipel 'Samen op weg naar zes'

Archipel kampte al jaren met een hoog verzuim en een hoge meldingsfrequentie. Ondanks grote inspanningen in het verleden was Archipel er (nog) niet in geslaagd beide cijfers structureel te laten dalen. De ondernomen interventies hebben steeds geleid tot een tijdelijke daling maar lieten na verloop van tijd een terugval zien. Dit vroeg om een andere aanpak. Eind 2014 hebben ook Archipel en het Vervangingsfonds een convenant getekend en de handen ineen geslagen om deze andere aanpak te ontwikkelen en uit te voeren. Het convenant is aangegaan voor een periode van drie schooljaren. Het project is aan het einde van het schooljaar 2016-2017 afgesloten. De aanpak heeft zijn vruchten afgeworpen. Ten eerste een forse daling van het verzuim (aan het einde van het project was het verzuim 5,08%) en een lage meldingsfrequentie. Daarnaast heeft het project binnen de organisatie geleid tot meer inzicht in de processen die van belang zijn om verzuim (structureel) te laten dalen.

Subsidie Lerend Werken

In september 2016 is de subsidieregeling Lerend Werken van start gegaan. Focus van de regeling is coaching on the job van schoolleiders bij de aanpak van verzuim. Naast een individueel coaching on the job traject, bestaat de mogelijkheid voor deelnemende schoolleiders om te participeren in een lerend netwerk. De subsidie vergoedt 80% van de kosten van individuele coaching on the job, met een maximum van € 2.500,- per schoolleider. De subsidieregeling loopt tot augustus 2019. Tot en met 31 december 2017 zijn 60 aanvragen ingediend, met een totaal voorlopig subsidiebedrag van € 125.170,-. Definitief toegekend is € 15.664,-. 23 aanvragen zijn afgewezen. De meest voorkomende redenen voor afwijzing zijn dat sprake was van een collectief begeleidingstraject in plaats van een individueel begeleidingstraject en/of omdat de coach niet volledig EIA gecertificeerd was.

Interne beheersing

Algemeen

De beheersovereenkomst 2015 met het ministerie van OCW afgesloten is ook in het verslagjaar 2017 van toepassing. De bijlagen bij de beheersovereenkomst zijn gewijzigd per 26-02-2018 met ingang van het verslagjaar 2017. Het betreft bijlage 2: richtlijnen voor het jaarverslag (met kenmerk 1088705) en bijlage 3: accountantscontroleprotocol (met kenmerk 1327038). De hierin opgenomen bepalingen benoemen een aantal rapportage-items die het Vervangingsfonds aan OCW dient te rapporteren, zodat het ministerie haar toezichhoudende rol kan vervullen.

Naast het informatieprotocol is er een accountantscontroleprotocol en richtlijnen voor het jaarverslag Vervangingsfonds. Het voorliggende jaarverslag is in overeenstemming met deze voorschriften opgesteld.

Gegevensbeveiliging

Binnen de Rijksoverheid is informatiebeveiliging al een aantal jaren een speerpunt. Overheidsorganisaties hebben afgesproken om één normenkader te hanteren voor informatieveiligheid: het normenkader van de Baseline Informatiebeveiliging Rijk (BIR). Elk zelfstandig bestuursorgaan dient dit normenkader te vertalen naar zijn eigen situatie, afhankelijk van de grootte en primaire processen.

De verscherpte wet- en regelgeving, waaronder de aangescherpte Meldplicht Datalekken, en het steeds groter wordende belang van informatiebeveiliging, vormde in 2015 de directe aanleiding om te bezien of het Vervangingsfonds zijn beveiligingsbeleid dient te herijken en te bepalen in welke mate het Vervangingsfonds aan de huidige eisen van privacywetgeving en informatiebeveiliging voldoet én welke beveiligingsrisico's in de loop van de tijd zijn ontstaan. Op basis van deze nulmeting en hierop gebaseerde risicoanalyse zijn begin 2016 eerst diverse quick wins doorgevoerd en heeft het Vervangingsfonds een verbetertraject ingezet en vormgegeven in een programma met de titel 'Privacy & Security'. Dit programma bestaat uit multidisciplinaire teams onder leiding van een programma-manager. Het hoofddoel van dit programma is als volgt geformuleerd:

“Het inrichten van nieuwe en het verbeteren van de bestaande beveiligingsmaatregelen, gericht op risicobeheersing en beperken van gevolgschade. En daarmee voldoen aan de actuele wet- en regelgeving op het gebied van privacy en informatiebeveiliging.”

Wetgeving die hierbij bedoeld wordt betreft de Wet bescherming persoonsgegevens, de nieuwe Europese Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) (ingående 25 mei 2018), maar ook de Wet Openbaarheid van Bestuur en de Archiefwet. Ook artikel 41 van de kaderwet ZBO geeft aan dat de nodige technische en organisatorische maatregelen moeten worden getroffen ter beveiliging van gegevens.

Het programma Privacy & Security is opgedeeld in drie deelprojecten:

- a** opstellen en implementatie van algemeen informatiebeveiligingsbeleid;
- b** opstellen en implementatie van technisch informatiebeveiligingsbeleid;
- c** vormgeven en uitvoeren van een bewustwordingsprogramma voor in- en externe medewerkers.

Medio februari 2017 is deelproject A nagenoeg geheel afgerond. Zo zijn alle processen waarbij persoonsgegevens worden verwerkt nauwkeurig in kaart gebracht en zijn waar nodig verbeteringen aangebracht in de wijze waarop deze bewerkt, opgeslagen of verzonden worden. Ook is de informatievoorziening richting betrokkenen verbeterd over het gebruik van persoonsgegevens en zijn er afspraken met leveranciers gemaakt op dit gebied. Verder zijn er processen en regelingen opgesteld of herzien volgens de eisen die de privacywetgeving aan het Vervangingsfonds stelt. Deze regels en de wijze waarop deze worden geborgd in de organisaties is verwoord in het nieuw opgestelde Informatiebeveiligings- en Privacy beleid Vf/Pf.

Deelproject C is begin 2017 ook volgens planning afgerond en alle medewerkers hebben een training gevolgd en instructies ontvangen op het gebied van beveiliging van vertrouwelijke informatie en persoonsgegevens, om zo de privacy van klanten nog beter te waarborgen.

In 2017 is zoals gepland en begroot gestart met de implementatie van maatregelen uit deelproject B. Hiervoor is een informatiebeveiligingsplan opgesteld. Te denken valt aan maatregelen in het kader van het beheer van communicatie- en bedieningsprocessen, toegangsbeveiliging en onderhoud van informatiesystemen. Tevens heeft het besturingsmodel zoals opgenomen in het informatiebeveiligingsbeleid Vf/Pf prioriteit gekregen. Dit alles met het gemeenschappelijke doel om de natuurlijke personen en organisaties, zoals schoolbesturen van en voor wie Vf/Pf gegevens verwerkt, een passend beschermingsniveau te bieden. De implementatie van de BIR-normen zal in Q1 van 2018 worden afgerond, waarna de borging van het P&S-beleid vorm krijgt in de Planning & Control-cyclus.

Risicomanagement

In het kader van risicomanagement is het Vervangingsfonds mede afhankelijk van externe factoren, waarbij met name verzuimontwikkelingen (operationele risico's) en politiek-bestuurlijke ontwikkelingen (strategische risico's) een voorname rol spelen en gevolgd moeten worden.

Met betrekking tot verzuimontwikkelingen maakt het Vervangingsfonds gebruik van een ramingsmodel om diverse marktscenario's te kunnen doorrekenen. In het verslagjaar is een nadere optimalisatie van het ramingsmodel doorgevoerd. In dit model zijn diverse historische data opgenomen waarmee bepaalde trends kunnen worden onderscheiden. Op basis van deze trends kunnen scenario's ontwikkeld worden. Door deze data jaarlijks bij te werken worden de diverse scenario's steeds beter voorspellend. Hiermee maakt het Vervangingsfonds de operationele risico's zo veel als mogelijk beheersbaar.

De politiek-bestuurlijke risico's maakt het Vervangingsfonds beheersbaar door nauw overleg te voeren met de diverse stakeholders, zoals het ministerie van OCW, de sociale partners en het scholenveld. De strategische risico's zijn voornamelijk afhankelijk van de wet en regelgeving. Hier heeft het Vervangingsfonds slechts beperkt invloed op.

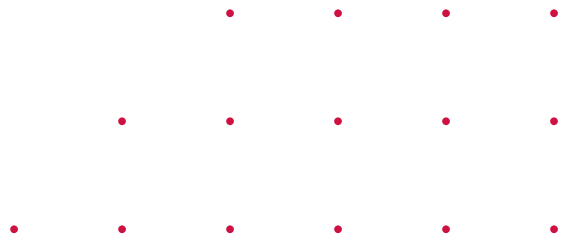
Naast externe factoren zijn er diverse interne factoren van invloed. In het verslagjaar is de organisatiebrede risico-inventarisatie verder uitgewerkt met de beheersmaatregelen. Per kwartaal worden de risico's geüpdatet en gemonitord. Per kwartaal wordt hierover gerapporteerd aan management, auditcommissie en bestuur.

Procesmanagement

In 2015 is gestart met de opzet van procesmanagement. Er is een inventarisatie gedaan en hieruit zijn de kritische processen bepaald. In 2016 is gestart met de uitwerking, beschrijving en implementatie. Door omstandigheden heeft het project vertraging opgelopen, waardoor de implementatie niet volgens planning gerealiseerd kon worden. Begin 2018 is een nieuwe procesmanager gestart. De uitwerking, beschrijving en implementatie van de overige (minder/niet kritische) processen is doorgeschoven naar 2018.

Personeel

Bij het Vervangingsfonds waren per 31 december 2017 39 medewerkers (36,06 fte) werkzaam, waarvan 56% vrouw. Deze medewerkers verrichten ook werkzaamheden voor het Participatiefonds. De kosten hiervoor worden door het Vervangingsfonds aan het Participatiefonds doorberekend volgens een vooraf

vastgestelde verdeelsleutel. Naast de medewerkers van het Vervangingsfonds maakt het Vervangingsfonds gebruik van een uitvoeringsorganisatie Vervangingsfonds (UVf) welke is ondergebracht bij APG Service Partners (ASP), een onderdeel van de APG Groep.

Milieu

Het Vervangingsfonds heeft geen specifieke milieurisico's, welke een specifiek milieubeleid vereisen. Derhalve heeft het Vervangingsfonds geen milieubeleid opgesteld.

Onderzoek en Ontwikkeling

Het Vervangingsfonds voert geen activiteiten uit die vallen onder onderzoek en ontwikkeling.

Maatschappelijk ondernemen

Het Vervangingsfonds voert geen specifiek beleid op maatschappelijk ondernemen.

Het bestuur en bestuurlijke commissies

Het Vervangingsfonds is een stichting die wordt bestuurd door een bestuur dat bestaat uit leden die zijn voorgedragen door werknemers- en werkgeversorganisaties.

Het bestuur

Op 31 december 2017 was het bestuur als volgt samengesteld:

voorzitter:

mr. P.H. Holthuis

leden:

E.P.M. van Dorp

G.P.M. van Haren

E. Stolk

J. Veenstra

H.F.J. Hoedemakers

H.G. Olfers

Drs. W.P.A.J.A. de Jong heeft het bestuur per 1 december 2017 verlaten.

De hierdoor ontstane vacature in het bestuur is nog niet vervuld. Met het vertrek van mevrouw J.J. Muijres in maart 2017 is eveneens een vacature ontstaan, deze vacature is per 1 augustus 2017 ingevuld door mevrouw E. Stolk. Tot slot heeft na twee zittingstermijnen ook drs. E.F. van Bokhoven het bestuur verlaten, en heeft de heer H.G. Olfers op voordracht van de PO-Raad zitting genomen in het bestuur.

Er is een onafhankelijke voorzitter voor het bestuur aangesteld.

Het fonds vermeldt dat het bestuur, de mannelijke voorzitter meegerekend, bestaat uit vijf heren en twee dames.

De heer P.H. Holthuis heeft het bestuur per 1 januari 2018 verlaten. Hij werd op deze datum opgevolgd door Mw. G.H. Faber.

De auditcommissie

De taak van deze commissie is het informeren en adviseren van het algemeen bestuur en de directie over de volgende onderwerpen:

- 1** De werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen, waaronder het toezicht op de naleving van relevante wet- en regelgeving;
- 2** De financiële informatieverstopping door Vervangingsfonds/Participatiefonds: toepassing en beoordeling van effecten van nieuwe regels, inzicht in de behandeling van schattingsposten in de jaarrekening, prognoses, werk van de externe accountant ter zake;
- 3** Voorstellen aan het algemeen bestuur tot het vaststellen van de jaarrekening;
- 4** Voorstellen aan het algemeen bestuur tot het vaststellen van de begroting;
- 5** Adviseren van algemeen bestuur en directie aangaande de door de accountant uitgebrachte:
 - a** managementletter naar aanleiding van de interim controle
 - b** accountantsverslag naar aanleiding van de jaarrekening
 - c** rapport van bevindingen inzake de rechtmatigheid
 - d** andere tussentijdse financiële rapportages;
- 6** Aanspreekpunt van de directie op financieel gebied;
- 7** Eerste bestuurlijke aanspreekpunt voor de accountant en de directie bij:
 - a** financiële ontwikkelingen welke direct gevolg hebben voor (het functioneren van) de organisatie
 - b** onderwerpen waarvan de directie, de accountant of de commissie van mening is dat deze van dusdanige aard zijn dat deze (voorbereid door de commissie) ingebracht dienen te worden in het algemeen bestuur.

Op 31 december 2017 was de samenstelling van de auditcommissie als volgt:

voorzitter:

mr. P.H. Holthuis

leden vanuit het bestuur:

G.P.M. van Haren

leden van buiten het bestuur:

P.A. Taapke RA

A. Stapper

Gedurende de verslagperiode is de samenstelling van de auditcommissie gewijzigd: de heer W.P.A.J.A. de Jong heeft op 16 november 2017 ook afscheid genomen van de auditcommissie. De door zijn vertrek ontstane vacature is op het moment van schrijven nog niet ingevuld.

De auditcommissie is in het verslagjaar zeven keer in vergadering bijeengekomen. Tijdens deze bijeenkomsten heeft de auditcommissie adviezen opgesteld aan het bestuur van het Vervangingsfonds over onder andere de volgende onderwerpen:

- jaarverslag 2016;
- managementletter 2016;
- begroting 2018 inclusief premiestelling ;
- rechtmatigheid;
- aanpassing normvergoeding.

De commissie bezwaarschriften

Het bestuur van het Vervangingsfonds heeft een commissie ingesteld die namens het bestuur de ingediende bezwaarschriften behandelt. De commissie bestaat uit een viertal leden. Op 31 december 2017 was de bezwaarschriftencommissie als volgt samengesteld:

voorzitter:

mr. P.H. Holthuis

leden:

H.G. Olfers

mr. H.K. Evers

mr. drs. L. van Noort

A.J.F. Duif

De heer E.F. van Bokhoven is per 22 juni 2017 opgevolgd door de heer H.G. Olfers. De bezwaarschriftencommissie Vf is twaalf keer in vergadering bijeengekomen.

Bezwaar en beroep

Het Vervangingsfonds valt als bestuursorgaan onder de werking van de Algemene Wet Bestuursrecht (AWB). Tegen besluiten van het Vervangingsfonds staat bezwaar en beroep open conform de hoofdstukken 6, 7 en 8 van de AWB.

De mogelijkheden

Als een schoolbestuur het niet eens is met een beslissing van het Vervangingsfonds dan is het mogelijk om binnen zes weken na dagtekening van deze beslissing bezwaar aan te tekenen bij het bestuur. Het gaat daarbij vooral om beslissingen over de uitvoering van het reglement Vervangingsfonds. Het schoolbestuur kan vervolgens, indien het dat wenst, het bezwaarschrift

tijdens een hoorzitting mondeling toelichten. Binnen zes weken na ontvangst van het bezwaarschrift neemt het bestuur een beslissing.

De beslissing kan een volledige of gedeeltelijke toekenning dan wel een afwijzing van het gevraagde inhouden. Is het schoolbestuur het met deze uitspraak niet eens, dan kan het binnen een termijn van zes weken beroep instellen bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

De cluster juridische zaken van het bestuursbureau van het Vervangingsfonds is verantwoordelijk voor onder meer de behandeling van bezwaarschriften die schoolbesturen hebben ingediend tegen primaire besluiten van het fonds.

In 2017 heeft het Vervangingsfonds 96 bezwaarschriften ontvangen (2016: 82). Van deze bezwaarschriften heeft de bezwaarcommissie op 19 bezwaren positief besloten. Er zijn nog 59 bezwaarschriften in behandeling.

In 2017 zijn door de Rechtspraak geen beroepschriften behandeld. Er zijn wel vier beroepschriften in behandeling bij respectievelijk de Rechtbank Gelderland, de Rechtbank Noord-Nederland en de Rechtbank Rotterdam. Bij de Raad van State is een viertal herzieningsverzoeken in behandeling.

Intern klachtrecht

Iedereen heeft het recht om bij het Vervangingsfonds een klacht in te dienen als hij of zij ontevreden is over de manier waarop hij of zij door het fonds wordt behandeld. Het klachtenreglement schrijft onder meer registratie en jaarlijkse publicatie voor van schriftelijk ingediende klachten. Gedurende het verslagjaar hebben zich dergelijke klachten niet voorgedaan.

De adviesraad

De doelstelling van deze raad is om door adviezen te geven een bijdrage te leveren aan de kwaliteitsverhoging van de producten en de diensten van het Vervangingsfonds en het Participatiefonds. Hierbij is een tweetal functies te onderscheiden:

- klankbord: algemene feedback m.b.t. producten en diensten voor het onderwijsveld;
- denktank: het leveren van input voor mogelijke verdere kwaliteitsverhoging.

De adviesraad verricht zijn werkzaamheden in het belang van het schoolbestuur, de directie, het onderwijzend personeel, de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad en het onderwijs ondersteunend personeel in de sector PO. De adviesraad houdt zich niet bezig met individuele klachtenbehandeling.

De adviesraad heeft tot taak de directie te adviseren over de ontwikkeling en implementatie van producten en diensten van het Vervangingsfonds en het Participatiefonds, namelijk:

- de algemene werkwijze ten aanzien van scholen en schoolpersoneel;
- de wijze van communicatie ten aanzien van de doelgroepen;
- de inhoud en vormgeving van producten en diensten;
- de resultaten van activiteiten in het onderwijsveld;
- de wijziging van de reglementen van het Vervangingsfonds en het Participatiefonds;
- de modernisering van het Vervangingsfonds;
- de rapportages van de uitvoeringsorganisaties;
- de activiteitenplannen van de regio-adviseurs en re-integratiedeskundigen.

In 2017 is de Adviesraad door omstandigheden slechts eenmaal bijeen geweest, tijdens deze bijeenkomst stond het Vervangingsfonds op de agenda, en is er een presentatie verzorgd over de evaluatie van de BGZ-inspanningen en heeft er een brainstorm plaatsgevonden over mogelijke intensiveringen op het gebied van de BGZ. Daarnaast wordt de Adviesraad waar mogelijk tussentijds geïnformeerd over de lopende ontwikkelingen betreffende zowel het Vervangingsfonds als het Participatiefonds.

Financieel

In het verslagjaar heeft de financiële positie van het Vervangingsfonds zich ontwikkeld volgens verwachting. De groei van het aantal schoolbesturen dat kiest voor het eigenrisicodragerschap zorgt ervoor dat zowel de premieopbrengsten als de vervangingskosten lager zijn dan in voorgaande jaren, waarbij de premieopbrengsten harder dalen dan de vervangingskosten.

Kerncijfers	Ultimo 2017	Ultimo 2016
Schoolbesturen (2017:incl. samenwerkingsverbanden)	1.075	1.047
Onderwijsinstellingen	6.726	6.877
Schoolbesturen volledig ERD	462	362
Premiepercentage regulier	5,00	6,00
Premiepercentage ERD	0,07	0,09
Premiepercentage BGZ	0,15	0,18
(alle bedragen x € 1.000)		
Premieopbrengsten regulier	83.563	135.692
Premieopbrengsten ERD	3.337	- 85
Premie differentiatie	4.595	4.530
Premie BGZ	7.367	8.707
Overige baten	2.825	6.387
Vervangingskosten	100.919	148.880
Overige lasten	14.043	14.989
Resultaat	-13.275	-8.638
Stand reserves	23.907	37.182

Eigen Vermogen

In de beheersovereenkomst 2015 afgesloten met het ministerie van OCW is onder andere de volgende afspraak gemaakt met betrekking tot de ontwikkeling van de solvabiliteit: een minimum buffer voor het eigen vermogen van € 12 mln. en een maximum van 7,5% van de gemiddelde vervangingskosten over de afgelopen 3 boekjaren. Voor 2017 betekent dit een maximum van € 11,3 mln. De maximale buffer ligt onder de minimale buffer ad. € 12 mln. Er is overleg met het ministerie van OCW om deze bandbreedte opnieuw vast te stellen.

Het eigen vermogen bedraagt € 23,9 mln. en is opgebouwd uit € 15,2 mln. algemene reserve en € 8,7 mln. bestemmingsreserve Vf activiteiten (specifiek voor BGZ-activiteiten).

Liquiditeit

De liquiditeit van het Vervangingsfonds is in 2017 afgenomen voornamelijk als gevolg van een negatief resultaat. Per balansdatum bedraagt het saldo liquide middelen € 13,1 mln. (2016: € 42,1 mln.).

Kasstromen

Een nadere analyse van de kasstroom volgens de indirecte methode geeft de volgende verkorte opstelling:

(alle bedragen x € 1.000)	2017
Resultaat	- 13.275
Mutatie kortlopende vorderingen	9.201
Mutatie kortlopende schulden	- 24.880
Ontvangen rente	0
Netto kasstroom	- 28.954

Een nadere toelichting op de individuele posten is te vinden in de toelichting bij de balans in de jaarrekening.

Realisatie versus begroting

(alle bedragen x € 1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2017	Vershil
Baten			
Premieopbrengsten	91.495	102.234	- 10.739
Premie BGZ	7.367	7.531	- 164
Subsidies ministeries	2.825	2.825	0
Rentebaten	0	0	0
Overige baten	0	0	0
Totaal baten	101.687	112.590	-10.903
Lasten			
Vervangingskosten	100.919	102.756	- 1.837
Kosten Bedrijfsgezondheidszorg	5.403	7.810	- 2.407
Kosten bedrijfsvoering	8.635	9.329	- 694
Rentelasten en soortgelijke kosten	4	13	- 9
Totaal lasten	114.961	119.908	-4.947
Resultaat	-13.275	-7.318	-5.956

De realisatie per ultimo 2017 wordt afgezet tegen de begroting 2017, welke is goedgekeurd door het ministerie van OCW.

Het verschil tussen realisatie en begroting bedraagt - € 5,9 mln.

De premieopbrengsten zijn lager doordat er meer schoolbesturen hebben gekozen voor eigenrisicodragerschap (werkelijk: 100/ begroot: 53).

De vervangingskosten zijn fractioneel lager dan begroot. De schoolbesturen die per 1 januari eigenrisicodrager zijn geworden hebben tot 1 september 2017 de mogelijkheid gehad declaraties over 2016 aan te leveren en vergoed te krijgen.

De afspraak is dat flankerend beleid/ondersteuning bedrijfsgezondheidszorg (BGZ) financieel neutraal wordt uitgevoerd. In 2017 lagen de kosten lager dan de premieopbrengsten. De niet gebruikte premieopbrengsten zijn opgenomen in de bestemmingsreserve Vf activiteiten en worden vanaf 2018 aangewend voor het Plan Intensivering BGZ. Voor een nadere toelichting verwijzen wij u graag naar het jaarverslag onder titel “Ondersteuning sector in professionalisering verzuim- en vervangingsbeleid (flankerend beleid bedrijfsgezondheidszorg – BGZ)”.

De lagere kosten bedrijfsvoering worden met name veroorzaakt door lagere kosten voor diverse projecten en een strakke sturing op de uitgaven.

Financiële en niet financiële prestatie-indicatoren

Doelmatigheid

Een algemeen aanvaarde definitie van doelmatigheid is: ‘de beoogde prestaties realiseren met de inzet van zo min mogelijke financiële, personele en materiële middelen’.

Het beheer en de organisatie van het Vervangingsfonds dienen ook hieraan te voldoen.

Met het oog op de modernisering van het Vervangingsfonds is ervoor gekozen om in de beheersovereenkomst 2015 prestatie-indicatoren op te nemen die een beeld geven van verschillende doelmatigheidsaspecten. Bij de jaarlijkse evaluatie is dan te bezien of en hoe de indicatoren eventueel aanpassing(en) en/of aanvulling(en) behoeven. Hiermee borgen beide partijen dat de jaarlijkse afspraken in de beheersovereenkomst tussen OCW en de fondsen aansluiten bij de actuele situatie als gevolg van de modernisering van het Vervangingsfonds. Het streven naar doelmatigheid is in de beheersovereenkomst als vanzelfsprekend uitgangspunt opgenomen.

De volgende prestatie-indicatoren zijn overeengekomen:

- 1 De uitvoeringskosten als percentage van de ‘vervangingsdeclaraties wegens ziekte’ voor het Vervangingsfonds.
- 2 De uitvoeringskosten per declaratie vervangingen.
- 3 De gemiddelde kosten van een adviseur arbeid & vitaliteit t.b.v. BGZ-ondersteuning per contactmoment.
- 4 Alle uitvoeringskosten minus het BGZ-deel als percentage van de tegemoetkoming uitvoeringskosten OCW.
- 5 De BGZ-kosten als percentage OCW bijdrage BGZ-uitvoering.

In de beheersovereenkomst 2015 wordt een onderscheid gemaakt naar regieadviseurs en re-integratieadviseurs. Met ingang van 2016 zijn deze functies geïntegreerd in de adviseur arbeid & vitaliteit. Als gevolg hiervan zijn de indicatoren 3 en 4 zoals opgenomen in bijlage 2 bij de beheersovereenkomst 2015 samengevoegd tot de huidige indicator 3. Op 8 maart 2018 heeft het ministerie van OCW goedkeuring verleend middels een ambtelijke bevestiging.

Hierbij gelden de volgende definities:

- uitvoeringskosten: alle kosten die gemaakt worden ten behoeve van de activiteiten van de fondsen; te weten kosten van het bestuursbureau, de uitvoeringsorganisaties en de accountant;
- vervangingsdeclaraties wegens ziekte: alle in rekening gebrachte kosten in het kader van de bekostigingsgrond ziekte;
- declaratie vervanging: een unieke vervanging (A vervangt B) binnen het totaal aantal vervangingsdeclaraties dat in een kalenderjaar is ingediend;
- contactmoment: elk geregistreerd moment van contact tussen adviseur en cliënt/schoolbestuur (bezoek, mail, telefoon etc.);
- tegemoetkoming uitvoeringskosten OCW: de bijdrage die OCW jaarlijks verstrekt als tegemoetkoming van de uitvoeringskosten;
- OCW bijdrage BGZ-uitvoering: de bijdrage die OCW jaarlijks verstrekt ter uitvoering van de BGZ-activiteiten.

NB: Naast de vervangingskosten wegens ziekte hanteert het Vervangingsfonds ook als grondslag vervanging wegens schorsing. De bedragen kunnen niet worden gesplitst waardoor hier de volledige vervangingslasten zijn meegenomen in de berekening.

Voor 2017 bedragen de waarden bij deze prestatie-indicatoren:

Indicator	2017	2016
Uitvoeringskosten/vervangingskosten	13,3%	9,8%
Uitvoeringskosten per vervangingsdeclaratie	€ 29,91	€ 28,81
Gemiddelde kosten van een adviseur arbeid & vitaliteit per contactmoment	€ 793,98	€ 922,62
Uitvoeringskosten -/- BGZ deel/bijdrage uitvoeringskosten	282,6%	307,1%
BGZ kosten/bijdrage BGZ-uitvoering	0,0%	158,0%

- De uitvoeringskosten zijn gedaald, grotendeels door lagere kosten voor controles op rechtmatigheid.
- De totale vervangingskosten zijn gedaald als gevolg van enerzijds minder declaraties omdat het aantal besturen met eigenrisicodragerschap stijgt en anderzijds is de normbekostiging (vergoeding per uur vervanging) gedaald.
- Het aantal vervangingsdeclaraties is met 11,7% gedaald. De uitvoeringskosten zijn met 8,3% gedaald. Door contractafspraken is er een vertraging in de daling van de uitvoeringskosten.
- In 2016 heeft herschikking van adviseurs Arbeid & Vitaliteit plaatsgevonden. Dit heeft in 2016 geleid tot een tijdelijke interne gerichtheid. In 2017 was er weer meer tijd beschikbaar voor contactmomenten.
- De bijdrage uitvoeringskosten door OCW neemt volgens afspraak jaarlijks af. Door daling van de uitvoeringskosten verbetert de prestatie-indicator.
- De bijdrage BGZ-uitvoering door OCW is met ingang van 2017 vervallen.

Inzichtelijk maken van kosten en baten van verschillende bedrijfsactiviteiten

Door de samenhang tussen de ingezette middelen en de daarvoor geleverde prestaties inzichtelijk te maken is het mogelijk om een indicatie van de doelmatigheid van de bedrijfsvoering te krijgen.

Het Vervangingsfonds kent de onderdelen Vervangingsfondsactiviteiten, Bedrijfsgezondheidszorg (BGZ) en Uitvoeringskosten. Inzicht per onderdeel maakt beleidsafwegingen beter mogelijk en biedt tevens sturingsmogelijkheden voor het management.

Rechtmatigheid

Rechtmatigheid is een belangrijk aspect van de uitvoering van de taken door het Vervangingsfonds. De accountant van het Vervangingsfonds dient separate oordelen te verstrekken over de rechtmatigheid van de geïnde premies respectievelijk de uitbetaalde vervangingsdeclaraties.

Het nieuwe dienstverleningsconcept “MijnVf” is mede ontwikkeld om de onrechtmatigheid te laten dalen. Het jaar 2016 is het eerste volledige boekjaar dat het systeem ‘Mijn VF’ door alle betrokken partijen is gebruikt. Met dit nieuwe systeem worden zowel de berekeningen van de premieopbrengsten als de hoogte van de uit te betalen vervangingsdeclaraties per bevoegd gezag vastgesteld. Het Vervangingsfonds maakt daarbij gebruik van de door het veld aangeleverde gegevens in combinatie met geautomatiseerde systeemcontroles.

Naar aanleiding van de uitgevoerde controles op de **geïnde premies** komt de accountant in haar verslag tot een goedkeurende controle verklaring.

De toetsing van de rechtmatigheid van de **uitbetaalde vervangingsdeclaraties** vindt plaats door middel van veldcontroles. Deze veldcontroles zijn voor het jaar 2016 door APG-handhaving en KPMG uitgevoerd, waarbij de laatste als eindverantwoordelijke accountant over het gehele boekjaar 2016 haar bevindingen in een verslag heeft gerapporteerd.

De accountant komt ten aanzien van de uitbetaalde vervangingsdeclaraties op basis van de door haar uitgevoerde onrechtmatigheidscontroles tot de volgende foutpercentages voor 2016. De fout percentages zijn opgenomen in onderstaande tabel, waarbij het jaar 2015 ter vergelijking hieraan is toegevoegd.

Fouten

Categorie	2017	2016
Regulier	1,75%	4,43%
Poolers	0,78%	1,46%
Overloop 2015 (CASO)	0,27%	
Totaal	2,80%	5,89%

Ten aanzien van de **onzekerheden** rondom de vervangingsdeclaraties komt de accountant met de volgende bevindingen.

Onzekerheden

Categorie	2017	2016
Regulier	5,93%	9,79%
Poolers	1,76%	2,44%
Totaal	7,69%	12,23%

Op beide onderdelen is een mooie daling te constateren. In het samenvattend rapport geeft de accountant aan dat de onrechtmatigheid in 2016 sterk is gedaald en dat dit wordt gezien als een positieve ontwikkeling. Een afkeurende controleverklaring over 2016 is niet meer aan de orde.

Het percentage voor het kalenderjaar 2016 ligt nu rond de 2,53% (aftrek/correctie overloop 2015). Dit is een daling van bijna 60% ten opzichte van kalenderjaar 2015. Deze daling is bereikt door het destijds opgestarte en uitgevoerde programma modernisering Vf wat onder meer heeft geleid tot de ingebruikname van het systeem 'Mijn Vf' en het aanvullend intern uitgevoerde project verlaging onrechtmatigheid Vf. Het voornemen van het bestuur Vf is om de onrechtmatigheid rondom de vervangingsdeclaraties verder te laten dalen.

Verdere ontwikkeling van de onrechtmatigheid in 2017

De ingezette daling van de onrechtmatigheid zet zich vooralsnog in 2017 verder voort. Op het moment van opstellen van dit jaarverslag zijn het eerste en tweede kwartaal van 2017 door de accountant definitief vastgesteld. Op basis van de twee onderzochte kwartalen komt de accountant nu op een voorlopig tussentijds percentage van 1,45% voor de reguliere categorie. Dit is een lichte daling ten opzichte van het eindpercentage van 1,75% van het jaar 2016. Voor de categorie poolers geeft de accountant geen tussentijdspercentage af, aangezien voor de poolers een andere declaratiewijze en wijzigingsmomenten van toepassing zijn. Pas in de loop van het jaar 2018 kan hiervoor een exact percentage worden vastgesteld.

In samenspraak met de accountant en de uitvoeringsorganisatie wordt onderzocht of het reglement Vf kan worden vereenvoudigd. Op dit moment zijn de nodige (detail)voorwaarden in het reglement opgenomen. Met de ingebruikname van het dienstverleningsconcept 'MijnVf' worden veel van deze voorwaarden geautomatiseerd ondervangen en gecontroleerd. Een eventuele onderbouwing op papier (met onbedoelde formele fouten als gevolg) is dan niet meer noodzakelijk. Door het Reglement Vf op dit soort bepalingen te schonen, wordt direct gewerkt aan administratieve lastenverlichting voor de sector PO. Om dit te realiseren is een stuurgroep en taskforce ingesteld. Een eerste voorstel voor een vereenvoudigd reglement wordt eind eerste kwartaal van 2018 aan het bestuur Vf voorgelegd, waarna het streven is om per 1 januari 2019 het vereenvoudigd reglement in te laten gaan.

Daarnaast rapporteert de accountant over de rechtmatigheid van de uitgaven over 2015 en 2016 in het kader van de BGZ-subsidie 2015. De bijbehorende controleverklaring is medio 2017 afgegeven.

Kosten bedrijfsvoering

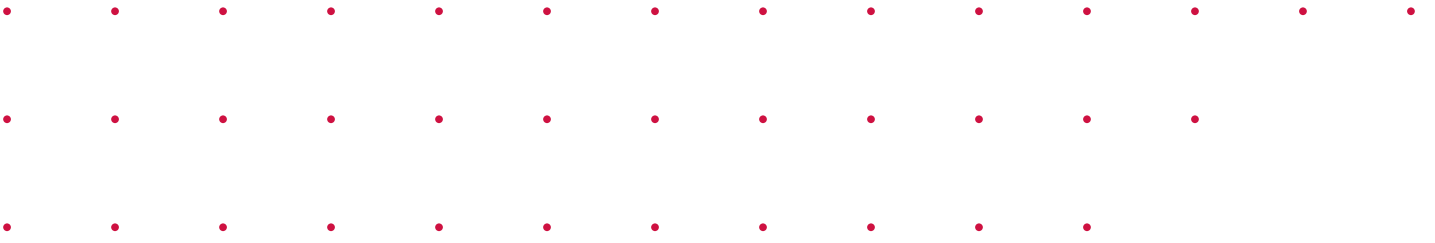
Onder de kosten bedrijfsvoering worden de kosten verantwoord die het Vervangingsfonds maakt ten behoeve van de uitvoering van de wettelijke taak. De kosten kunnen in een aantal posten worden uitgesplitst.

(alle bedragen x € 1.000)	2017	2016
Kosten bestuur	60	84
Personele kosten bestuursbureau en directie	1.494	1.317
Materiële kosten bestuursbureau en directie	1.443	1.599
Uitvoeringskosten	4.028	4.677
Overige lasten	1.610	2.016
Totaal	8.635	9.693

De kosten bedrijfsvoering zijn overall gedaald met € 1,1 mln. De personele kosten zijn toegenomen als gevolg van een toename van de bezetting met 2,0 fte. De materiële kosten zijn gedaald doordat de bijdrage van het Vervangingsfonds aan het PO (Sectorplan PO) (€ 0,3 mln.) is vervallen. Anderzijds zijn er kosten gemaakt voor het project Verbeterplan onrechtmatigheid Vervangingsfonds en voor het 25-jarig jubileum van het Vervangingsfonds (€ 0,2 mln.). De uitvoeringskosten zijn lager. Enerzijds is de contractwaarde gestegen als gevolg van de jaarlijks overeengekomen indexering. Anderzijds heeft ASP in 2016 tot en met Q2 de veldcontroles op rechtmatigheid uitgevoerd. Omdat de controles niet aan het gewenste kwaliteitsniveau voldeden heeft KPMG de werkzaamheden uitgevoerd. In de overige lasten zijn de controlekosten verantwoord. In 2016 zijn de controlekosten rechtmatigheid hoger als gevolg van de audit op Speer en de extra steken die KPMG heeft getrokken in het kader van de veldcontroles.

De uitvoeringskosten worden betaald aan de uitvoeringsorganisatie APG Service Partners die verschillende werkzaamheden voor het Vervangingsfonds uitvoert. Zij berekenen en innen premies, controleren en betalen de vervangingsdeclaraties, voeren de volledige administratie en stellen adviseurs Arbeid en Vitaliteit (t.b.v. de BGZ-activiteiten) ter beschikking.

De personele kosten bestuursbureau en directie betreffen de salarislasten van het Vervangingsfonds. Deze post is verminderd met de doorbelasting aan het Participatiefonds voor inzet van medewerkers aldaar. De doorbelasting wordt op basis van een vooraf bepaalde verdeelsleutel berekend.

2 Jaarrekening

Balans per 31 december 2017 na resultaatverdeling (alle bedragen x € 1.000)

Activa		2017	2016
Vlottende activa			
Kortlopende vorderingen			
Debiteuren	[1]	11.013	12.103
Vorderingen op gelieerde organisaties	[2]	473	844
Overige vorderingen	[3]	27.725	35.465
		39.211	48.412
Liquide middelen	[4]	13.131	42.085
Totaal activa		52.342	90.497
Passiva			
Eigen vermogen			
Algemene reserve	[5]	15.177	30.416
Bestemmingsreserve Vf activiteiten	[5]	8.730	6.766
Bestemmingsreserve Vf uitvoering	[5]	0	0
		23.907	37.182
Kortlopende schulden			
Crediteuren	[6]	827	2.413
Overige schulden	[7]	27.608	50.902
		28.435	53.315
Totaal Passiva		52.342	90.497

Staat van baten en lasten over 2017 (alle bedragen x € 1.000)

Lasten		2017	begroting 2017	2016
Taakuitvoering				
Vervangingskosten	[12]	100.919	102.756	148.880
Bedrijfsgezondheidszorg				
Kosten bedrijfsgezondheidszorg	[13]	5.403	7.810	5.286
Bedrijfsvoering				
Kosten bestuur	[14]	60	70	84
Bestuursbureau	[15]	2.937	4.351	2.916
Uitvoering premie-incasso en declaraties	[16]	4.028	4.058	4.677
Overige lasten	[17]	1.610	850	2.016
		8.635	9.329	9.693
Financiële bedrijfsvoering				
Rentelasten	[18]	4	13	11
Totaal lasten		114.961	119.908	163.870

Baten		2017	begroting 2017	2016
Premieopbrengsten	[8]	98.862	109.765	148.844
Subsidies ministeries	[9]	2.824	2.825	6.378
Baten bedrijfsvoering	[10]	0	0	5
Rentebaten	[11]	0	0	4
Verlies		13.275	7.318	8.638
Totaal baten		114.961	119.908	163.870

Kasstroomoverzicht over 2017 (alle bedragen x € 1.000)

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen die zonder beperkingen en zonder materieel risico van waardevermindering als gevolg van de transactie kunnen worden omgezet in geldmiddelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom van de operationele activiteiten.

	2017	2016
Resultaat exclusief ontvangen interest	-13.275	-8.642
Mutatie werkkapitaal:		
Mutatie in debiteuren [1]	1.090	- 4.262
Mutatie in vorderingen op gelieerde organisaties [2]	371	1.824
Mutatie in overige vorderingen [3]	7.740	- 25.397
Mutatie in crediteuren [6]	- 1.586	- 6.463
Mutatie in schulden aan ministeries	0	- 3.617
Mutatie in overige schulden [7]	- 23.294	30.911
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	-28.954	-15.646
Ontvangen interest [10]	0	4
Kasstroom uit operationele activiteiten	-28.954	-15.642
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	0	0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	0	0
Netto kasstroom	-28.954	-15.642
Beginstand liquide middelen	42.085	57.727
Eindstand liquide middelen [4]	13.131	42.085

De mutaties in het werkkapitaal zijn het gevolg van de reguliere uitvoering van de werkzaamheden van het Vervangingsfonds. Voor een toelichting daarop wordt verwezen naar de betreffende balansposten.

Toelichting behorende tot de jaarrekening 2017

Algemeen

De Stichting Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs (het Vervangingsfonds) heeft de volgende doelstellingen:

- het bieden van waarborgen aan aangeslotenen voor de kosten van vervanging bij afwezigheid van personeel en kosten voortvloeiend uit verplichtingen uit hoofde van de rechtspositie van personeel in het primair onderwijs, voor zover dat gebruik maakt van de regeling voor onvrijwillige taakvermindering krachtens de op het betreffende personeelslid toepasselijke onderwijswetgeving;
- het invoeren en in stand houden van bedrijfsgezondheidszorg in het onderwijs, alsmede het bevorderen en bewaken van de kwaliteit van die zorg.

Het Vervangingsfonds is een zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) in de zin van de Kaderwet ZBO. Het Vervangingsfonds is gevestigd op Blaak 22, Rotterdam en staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41157213.

Toegepaste grondslagen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW), de Beheersovereenkomst Vervangingsfonds en bedrijfsgezondheidszorg voor het onderwijs 2015, inclusief bijlagen gewijzigd per 26-02-2018 (bijlage 1: informatiestatuut; bijlage 2: richtlijnen voor het jaarverslag met kenmerk 1088705 en bijlage 3: accountantscontroleprotocol met kenmerk 1327038)", de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving RJ 640 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening bevat financiële informatie van de individuele rechtspersoon en heeft betrekking op het kalenderjaar 2017.

Presentatie

Om te voldoen aan de gestelde eisen in de beheersovereenkomst zijn er ten opzichte van de voorgaande jaarrekening in de presentatie een aantal aanpassingen gedaan zonder dat deze een effect hebben op het resultaat of het eigen vermogen. De vergelijkende cijfers zijn hierop aangepast.

Voor zowel de balans als de staat van baten en lasten is een ander model gehanteerd dan voorgaand boekjaar. In de staat van baten en lasten zijn de baten welke in de voorgaande jaarrekening gepresenteerd werden als inkomsten Flankerend Beleid in deze jaarrekening opgenomen als premieopbrengsten en subsidies ministeries. Daarnaast zijn de kosten bedrijfsvoering, zoals gepresenteerd in de jaarrekening over 2017, nader gespecificeerd. De wijzigingen in presentatie zijn het gevolg van de modellering die gevraagd wordt in de per 26-02-2018 gewijzigde bijlage 2 (richtlijnen voor de jaarverslaggeving met kenmerk 1088705) van "Beheersovereenkomst Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het onderwijs 2015".

Continuïteit

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de organisatie zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans als een transactie (met betrekking tot het actief of de verplichting) niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Baten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De opbrengsten en kosten zijn toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

De jaarrekening is opgesteld in Euro, de functionele valuta van het Vervangingsfonds en afgerond op duizendtallen tenzij anders vermeld..

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. Dit is vooral het geval bij de vervangingskosten en de daaraan gerelateerde vorderingen en schulden.

Onder de vervangingskosten zijn de door de schoolbesturen ingediende en goedgekeurde declaraties opgenomen. Voor reeds ingediende en in behandeling zijnde declaraties is een schatting opgenomen welk deel hiervan goedgekeurd zal worden en tot last zal leiden. Het hierbij gehanteerde percentage is gebaseerd op ervaringscijfers. Daarnaast is een schatting voor vervangingskosten opgenomen voor nog te ontvangen declaraties. Deze schatting is gebaseerd op ontbrekende maanddeclaraties van schoolbesturen en ervaringscijfers inzake het na afloop van een kalenderjaar alsnog ontvangen van declaraties betreffende dat kalenderjaar.

Op de vervangingskosten is een schatting in mindering gebracht voor poolvorderingen. Deze schatting is gebaseerd op ontvangen poolverantwoordingen en een inschatting voor ontbrekende periodes. Vervolgens is per individueel poolbestuur op basis van ervaringscijfers de poolinzet bepaald.

Mede op basis van voorgaande schattingen is de berekening van de bonus/malus berekend. Dit betekent dat dit ook een schattingspost is.

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Fouterstel

Met betrekking tot de jaarrekening 2016 is, nadat deze is vastgesteld, een materiële fout geconstateerd met betrekking tot de waardering, presentatie en toelichting van de geïnde BGZ gelden in 2016. Op 31 december 2016 was, conform voorgaande jaren, door het Vervangingsfonds een verplichting opgenomen voor de nog resterende (niet aangewende) middelen in enig jaar. Als gevolg van het, met ingang van het boekjaar 2016, omzetten van de financiering van een subsidie van het ministerie van OCW naar een heffing van een premieopslag door het Vervangingsfonds, bestaat echter geen feitelijke of juridische verplichting om een resterend bedrag terug te storten aan het scholenveld, waardoor RJ 274 niet van toepassing is op deze ontvangsten. De invloed op de bestemmingsreserve Vervangingsfonds activiteiten, onderdeel van het eigen vermogen, bedraagt € 6,8 mln. op 31 december 2016 en € 0 mln. op 1 januari 2016. De impact op het resultaat van boekjaar 2016 bedraagt € 6,8 mln. De vergelijkende cijfers over 2016 zijn aangepast. Een volledig overzicht van de gevolgen voor de posten van de balans, de staat van baten en lasten en het totaalresultaat ziet er als volgt uit:

Jaarrekeningpost	Volgens vastgestelde jaarrekening 2016	Mutatie fouterstel	Saldo 2016 na fouterstel
Eigen vermogen	30.416	6.766	37.182
Overige schulden (totaal)	57.668	- 6.766	50.902
Premieopbrengsten BGZ	1.941	6.766	8.707
Resultaat	-15.405	6.766	-8.638

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten bevatten vlottende activa (debiteuren, vorderingen op gelieerde organisaties en overlopende activa), liquide middelen en kortlopende schulden (crediteuren en overige schulden). Financiële instrumenten worden bij eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen.

De inzet van financiële instrumenten gebeurt in geen geval voor speculatieve doeleinden. Het Vervangingsfonds kent geen afgeleide financiële instrumenten (derivaten) en/of financiële instrumenten voor handelsdoeleinden.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Vorderingen

Debiteuren, vorderingen op gelieerde organisaties en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met eventuele bijzondere waardevermindingsverliezen.

Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Crediteuren en overige schulden worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode.

Bijzondere waardeverminderingen financiële activa

Een financieel actief wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt.

Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betalingen door een debiteur, herstructurering van een aan het Vervangingsfonds toekomend bedrag onder voorwaarden die het Vervangingsfonds anders niet zou hebben overwogen en aanwijzingen dat een debiteur of emittent failliet zal gaan, en het verdwijnen van een actieve markt voor een bepaald effect.

Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen die door het Vervangingsfonds worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen wordt beoordeeld of deze individueel onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen die niet

individueel onderhevig zijn gebleken aan bijzondere waardevermindering en van afzonderlijk niet belangrijke vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering, dit door samenvoeging van vorderingen en beleggingen met vergelijkbare risicokenmerken.

Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt het Vervangingsfonds historische trends met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen van betalingsverplichtingen, het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen. De uitkomsten worden bijgesteld als het bestuur van het Vervangingsfonds van oordeel is dat de huidige economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren.

Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gedisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Verliezen worden opgenomen in de staat van baten en lasten. Rente op het aan een bijzondere waardevermindering onderhevige actief blijft verantwoord worden via oprenting van het actief met de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Als in een latere periode de waarde van het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderingverlies, wordt het bedrag uit hoofde van het herstel (tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs) opgenomen in de staat van baten en lasten.

Kortlopende vorderingen

De waardering van vorderingen is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee zo nodig rekening gehouden bij de waardering. Onder de liquide middelen is ook de borgstelling voor de huur van het pand te Rotterdam opgenomen.

Eigen Vermogen

Overeenkomstig de afspraken met het ministerie van OCW wordt het eigen vermogen met ingang van 2017 verdeeld naar de categorieën Algemene Reserve, Bestemmingsreserve Vervangingsfonds activiteiten en Bestemmingsreserve Vervangingsfonds uitvoering. De bestemmingsreserves zijn specifiek voor bedragen ten behoeve van een bepaald doel, dat beperkter is dan de doelstelling van het Vervangingsfonds. Betreffend doel wordt door het Bestuur vastgesteld.

Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

De waardering van kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Premie-inkomsten, vervangingskosten en kosten flankerend beleid

De premie-inkomsten worden berekend op een door het Vervangingsfonds vastgesteld premiepercentage. De schoolbesturen dragen het vastgestelde premiepercentage af over het bijdrage-inkomen op (kalender)jaarbasis, op basis van het loon ZVW dat maandelijks door de bevoegde gezagen aangeleverd wordt.

De vervangingskosten zijn met ingang van 2016 gebaseerd op de tabel normbesteding. De normbesteding is een norm-uur-bedrag dat is gebaseerd op de looninschaling van de afwezige. Er zijn 5 groepen: 1 voor onderwijs ondersteunend personeel; 1 voor directie en staf en 3 voor onderwijzend personeel. Maandelijks declareert het bevoegd gezag over de periode van vervanging van desbetreffende afwezige.

De kosten bedrijfsgezondheidszorg zijn de kosten welke gedurende het kalenderjaar aan het Vervangingsfonds in rekening gebracht zijn ter verbetering van de bedrijfsgezondheid in het primair onderwijs.

Subsidies ministeries

Subsidies ministeries worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruit ontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de organisatie zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden.

Subsidies ter compensatie van door de organisatie gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de rekening van baten en lasten opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt.

Financiële bedrijfsvoering

Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost.

Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Kosten bedrijfsvoering

Kosten bedrijfsvoering betreffen kosten van personeel, diensten derden, automatisering, huisvesting en dergelijke en worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Personeelsbeloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door het Vervangingsfonds.

Pensioenen

Uitgangspunt is dat de in de verslaggevingsperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het ABP verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde pensioenpremies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met de in de toekomst verschuldigde premies.

Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het Vervangingsfonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van de verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van het geldende pensioenreglement Stichting Pensioenfonds ABP, de pensioenovereenkomst met de medewerkers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen.

Voor een op balansdatum bestaand overschot bij ABP wordt een vordering opgenomen als de onderneming de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar het Vervangingsfonds zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Leasing

Het Vervangingsfonds kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten worden geclassificeerd als operationele lease. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Operationele lease

Als het Vervangingsfonds optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Vergoedingen die worden ontvangen als stimulering voor het afsluiten van een overeenkomst worden verwerkt als een vermindering van de leasekosten over de leaseperiode. Leasebetalingen en vergoedingen inzake operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht, tenzij een andere toerekeningsystematiek meer representatief is voor het patroon van de met het leaseobject te verkrijgen voordelen.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Toelichting op de balans per 31 december 2017

Kortlopende vorderingen

Debiteuren [1] (alle bedragen x € 1.000)

	2017	2016
Debiteuren	11.013	12.103
Totaal debiteuren	11.013	12.103

Onder de debiteuren zijn de al ingediende premievorderingen en vorderingen uit hoofde van het jaarlijkse bonus-malussysteem op scholen verantwoord voor zover noodzakelijk onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Ultimo boekjaar bedraagt deze voorziening nihil (ultimo 2016: nihil). Er zijn geen vorderingen met een looptijd > 1 jaar.

Vorderingen gelieerde organisaties [2] (alle bedragen x € 1.000)

	2017	2016
Te vorderen van Stichting Participatiefonds	473	844
Totaal vorderingen op gelieerde organisaties	473	844

Het Vervangingsfonds is gelieerd aan het Participatiefonds. De beide stichtingen hebben een gemeenschappelijk bestuursbureau en doen gedeelten van de uitvoering van hun activiteiten gezamenlijk. De vordering op het Participatiefonds is het gevolg van de jaarlijkse kostenverdeling. Hierover wordt geen rente in rekening gebracht.

Er zijn geen vorderingen met een looptijd > 1 jaar.

Overige vorderingen [3] (alle bedragen x € 1.000)

	2017	2016
Overlopende activa		
Te vorderen premies	8.476	11.873
Te vorderen premiedifferentiatie	7.580	9.765
Te vorderen inzake pooldeclaraties	11.650	13.676
Overige	19	151
Totaal overige vorderingen	27.725	35.465

De te vorderen premies hebben betrekking op nog door bevoegd gezagen af te dragen premiebedragen.

De te vorderen bedragen betreffende pooldeclaraties hebben betrekking op terug te vorderen bedragen voor zogenaamde vervangingspools: indien de inzet van de vervangingspools niet voldoet aan de normstelling volgens het reglement van het Vervangingsfonds wordt de initieel betaalde vergoeding teruggevorderd afhankelijk van het inzetpercentage. Dit gebeurt in de eerste helft van 2018.

De overige vorderingen hebben allen een looptijd van korter dan één jaar.

Liquide middelen [4] (alle bedragen x € 1.000)

	2017	2016
Rekening courant ministerie van Financiën	13.074	42.028
Borgstelling huur	57	57
Totaal liquide middelen	13.131	42.085

De rekening courant ministerie van Financiën is het saldo aan liquide middelen. Het saldo is rentedragend. Deze liquide middelen zijn ter vrije beschikking.

De borgstelling huur heeft betrekking op de huur van het pand te Rotterdam en staat niet ter vrije beschikking.

Het Vervangingsfonds heeft een kredietfaciliteit van € 23 mln. (2016: € 23 mln.) bij het ministerie van Financiën. De looptijd is tot wederopzegging en er zijn geen zekerheden gesteld. De kredietfaciliteit is gedurende 2017 en 2016 niet aangesproken.

Eigen vermogen [5] (alle bedragen x € 1.000)

	2017	2016
Saldo begin boekjaar	37.182	45.820
Resultaat huidig boekjaar	- 13.275	- 8.638
Saldo einde boekjaar	23.907	37.182

Het eigen vermogen wordt jaarlijks gemuteerd met het saldo van opbrengsten en kosten. Het eigen vermogen is bedoeld om de continuïteit en solvabiliteit van het Vervangingsfonds veilig te stellen.

Verloopoverzicht eigen vermogen (alle bedragen x € 1.000)

	Algemene reserve	Bestemmings- reserve Vf activiteiten	Bestemmings- reserve Vf uitvoering	Totaal
Stand per 1-1-2017 (eerder gerapporteerd)	30.416	-	-	30.416
Effect fouterstel	-	6.766	-	6.766
Stand per 1-1-2017 (na fouterstel)	30.416	6.766	-	37.182
Resultaatbestemming	-15.238	1.964	-	- 13.275
Stand per 31-12-2017	15.178	8.730	-	23.907

Het verloop is als volgt weer te geven:

Algemene reserve	Saldo 1-1-2017	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Stand per 31-12-2017
Algemene reserve	-	- 15.238	30.416	15.178
Reserve Vf activiteiten	46.105	-	- 46.105	-
Reserve Vf uitvoering	- 14.891	-	14.891	-
Reserve BGZ	- 798	-	798	-
Totaal	30.416	- 15.238	-	15.178

	Saldo 1-1-2017	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Stand per 31-12-2017
Bestemmingsreserve Vf activiteiten	6.766	1.964	-	8.730
Totaal	6.766	1.964	-	8.730

	Saldo 1-1-2017	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Stand per 31-12-2017
Bestemmingsreserve Vf uitvoering	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

In de per 26-02-2018 gewijzigde bijlage 2: Richtlijnen voor het jaarverslag (kenmerk 1088705) bij de "Beheersovereenkomst Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het onderwijs 2015" is een nieuwe verdeling van het eigen vermogen met het ministerie van OCW afgesproken. Als gevolg hiervan zijn de beginsaldi van de verschillende reserves overgeheveld naar de algemene reserve.

Resultaten van het Vervangingsfonds worden toegevoegd dan wel onttrokken aan de algemene reserve, tenzij het bestuur resultaten specifiek toewijst aan een bestemmingsreserve. Het bestuur van het Vervangingsfonds heeft besloten, om met ingang van 2016, een bestemmingsreserve Vervangingsfonds activiteiten te vormen voor het nog resterende (niet uitgegeven) deel van de premies BGZ. Deze bestemmingsreserve Vervangingsfonds activiteiten is opgebouwd uit het verschil tussen de ontvangen premieopslag BGZ en de aan BGZ bestede

kosten. Voor een nadere toelichting op de vergelijkende cijfers 2016 zie bij waarderingsgrondslagen onder 'Foutherstel'.

In de beheersovereenkomst 2015 afgesloten met het ministerie van OCW is onder andere de volgende afspraak gemaakt met betrekking tot de ontwikkeling van de solvabiliteit: een minimum buffer voor het eigen vermogen van € 12 mln. en een maximum van 7,5% van de gemiddelde vervangingskosten over de afgelopen 3 boekjaren. Voor 2017 betekent dit een maximum van € 11,3 mln. De maximale buffer ligt onder de minimale buffer ad. € 12 mln. Er vindt overleg plaats met het ministerie van OCW om deze bandbreedte opnieuw vast te stellen.

Kortlopende schulden

Crediteuren [6] (alle bedragen x € 1.000)

	2017	2016
Crediteuren inzake netto loonkosten	391	1.036
Crediteuren inzake apparaatskosten	436	1.377
Totaal crediteuren	827	2.413

Onder de crediteuren zijn de verplichtingen opgenomen inzake te betalen vervangingsuitgaven (netto loonkosten) voor zover deze voor 31 december zijn gedeclareerd bij en goedgekeurd door het Vervangingsfonds. De crediteuren inzake apparaatskosten hebben betrekking op reguliere kosten, waarvan de facturen zijn ontvangen voor 31 december.

Alle crediteuren zijn opeisbaar binnen 12 maanden.

Overige schulden [7] (alle bedragen x € 1.000)

	2017	2016
Te betalen netto loonkosten	22.876	40.542
Belastingen en premies sociale verzekeringen	0	- 13
Te betalen premiedifferentiatie	3.403	5.175
Te besteden subsidies	119	5
Overlopende passiva	1.210	5.193
Totaal overige schulden	27.608	50.902

Onder de te betalen netto loonkosten zijn de nog te betalen vervangings-uitkeringen per einde van het boekjaar opgenomen. De te betalen vervangings-uitkeringen hebben een looptijd van korter dan 1 jaar. In deze post is geen rekening gehouden met mogelijk terug te vorderen bedragen vanuit de onderhanden zijnde veldcontroles 2017 van de accountant en met de uitgevoerde en uit te voeren acties vanuit de uitvoeringsorganisatie in het kader van het 'Project verbeterplan onrechtmatigheid Vervangingsfonds'. De reden hiervoor is dat deze werkzaamheden momenteel nog niet zijn afgerond en de bedragen daardoor niet betrouwbaar zijn in te schatten.

Te betalen premiedifferentiatie betreft de reservering van de te verrekenen bonus/malus met de schoolbesturen. Deze verrekening vindt plaats op basis van kalenderjaar. De vervangingsdeclaraties kunnen worden ingediend tot en met 6 april 2018 en aansluitend geldt nog een correctietermijn van drie maanden. De eindafrekening over 2017 met schoolbesturen wordt voor 15 oktober 2018 bekend gemaakt.

De kortlopende schuld inzake te besteden subsidies omvat de aangepane verplichtingen naar de schoolbesturen, waarvoor nog geen definitieve afrekeningen zijn ontvangen.

Onder de overlopende passiva zijn alle overige verplichtingen waarvoor nog geen facturen zijn ontvangen opgenomen.

De overige schulden hebben hoofdzakelijk een looptijd korter dan één jaar.

Onder de overige schulden is één post opgenomen die een looptijd heeft langer dan 1 jaar. Het betreft de post Afvloeiingskosten. Hieronder is een overzicht met de uitsplitsing opgenomen.

Afvloeiingskosten < 1 jaar	€	14.118
Afvloeiingskosten > 1 jaar < 5 jaar	€	166.501
Afvloeiingskosten > 5 jaar	€	163.891

Financiële instrumenten

Algemeen

Het Vervangingsfonds maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die het fonds blootstelt aan kredietrisico's, marktrisico's, renterisico's, kasstroomrisico's en liquiditeitsrisico's. Om deze risico's te beheersen heeft het Vervangingsfonds een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen in de markt en daarmee de financiële prestaties van het Vervangingsfonds te beperken. Het Vervangingsfonds zet geen afgeleide financiële instrumenten in om risico's te beheersen.

Kredietrisico

Het Vervangingsfonds loopt kredietrisico over de vorderingen opgenomen onder de kortlopende vorderingen en liquide middelen, voor een totaalbedrag van € 52,3 mln. (2016: € 90,5 mln.). Het Vervangingsfonds hanteert interne procedures en gedragslijnen teneinde het kredietrisico inzake vorderingen te beperken. Er is ultimo 2017 en ultimo 2016 geen sprake van concentratie van kredietrisico, anders dan de liquide middelen aangehouden bij het ministerie van Financiën, bij één of meerdere partijen.

Renterisico en kasstroomrisico

Het Vervangingsfonds loopt geen renterisico aangezien er geen rentedragende vorderingen en schulden zijn. Het Vervangingsfonds heeft dan ook geen afgeleide rente-instrumenten afgesloten om de variabiliteit van variabel rentende leningen te beperken.

Valutarisico

Het Vervangingsfonds loopt geen valutarisico aangezien alle transacties in euro's plaatsvinden.

Prijrisico

Het Vervangingsfonds bezit geen beleggingen in andere ondernemingen en loopt daardoor geen prijrisico.

Liquiditeitsrisico

Het Vervangingsfonds bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opeenvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het bestuur ziet hiermee toe dat voor het Vervangingsfonds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de huidige en toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen en om binnen de huidige kredietfaciliteit van het ministerie van Financiën van € 23 mln. te blijven. Tot op heden heeft het Vervangingsfonds geen gebruikt gemaakt van de kredietfaciliteit.

Het ministerie van OCW heeft voor het Vervangingsfonds in het kader van het schatkistbankieren afspraken gemaakt met het ministerie van Financiën teneinde het liquiditeitsrisico te beperken.

Reële waarde

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kasmiddelen, kortlopende vorderingen en kortlopende schulden benadert de boekwaarde daarvan.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Het Vervangingsfonds is de volgende verplichtingen aangegaan, die niet uit de balans blijken:

Resterende looptijd korter dan 1 jaar (alle bedragen x € 1.000)	
Dienstverlening uitvoeringsorganisatie ASP	9.331
Huurovereenkomst kantoorpand incl. parkeerplaatsen	234
Huur kopieermachines	35
Leaseauto's	13
Totaal	9.613

Resterende looptijd langer dan 1 jaar en korter dan 5 jaar (alle bedragen x € 1.000)	
Dienstverlening uitvoeringsorganisatie ASP	15.119
Leaseauto's incl. parkeerplaatsen	35
Totaal	15.154

Totaal niet uit de balans blijvende verplichtingen	
	24.767

Het bedrag van lease- en sublease-betalingen dat is verwerkt als last in 2017 bedraagt € 7.000,- (2016: € 19.000,-). Er zijn geen verplichtingen langer lopend dan 5 jaar.

In de onder de overige schulden opgenomen te betalen netto loonkosten is geen rekening gehouden met mogelijk terug te vorderen bedragen vanuit de onderhanden zijnde veldcontroles 2017 van de accountant en met de uitgevoerde en uit te voeren acties vanuit de uitvoeringsorganisatie in het kader van het 'Project verbeterplan onrechtmatigheid Vervangingsfonds'. De reden hiervoor is dat deze werkzaamheden momenteel nog niet zijn afgerond en de bedragen daardoor niet betrouwbaar zijn in te schatten.

Eind 2016 heeft het Vervangingsfonds het contract met ASP, inzake de veldcontroles, opgezegd. Naar aanleiding hiervan is er een geschil ontstaan, welke nog niet is afgehandeld. Aangezien er nog geen betrouwbare schatting te maken is van de financiële gevolgen van de afhandeling, is in de jaarrekening hier geen bedrag voor opgenomen.

Toelichting op de rekening van baten en lasten over 2017

Premieopbrengsten [8] (alle bedragen x € 1.000)

	2017	2016
Premie regulier	83.563	135.692
Premie ERD	3.337	- 85
Premiedifferentiatie	4.595	4.530
	91.495	140.137
Premieopslag BGZ	7.367	8.707
	98.862	148.844

De premieopbrengsten bestaan uit de over het boekjaar geïnde en te innen premies van de aangesloten schoolbesturen. De reguliere premie bestaat uit de premie over het verplicht en eventueel vrijwillig aangesloten personeel. Eigenrisicodragers betalen de premie ERD. Deze bestaat uit een solidariteitsheffing en een BGZ-opslag. De solidariteitsheffing bedraagt in 2017 € 2,2 mln. De premiedifferentiatie is het saldo van de bonus-malusregeling, waarbij schoolbesturen per schooljaar een malus moeten betalen bij een te groot ziekteverzuim en een bonus krijgen bij een laag ziekteverzuim.

De premiepercentages hebben zich in de afgelopen jaren als volgt ontwikkeld:

	01-08-2017	01-01-2017	01-08-2016	01-01-2016
Regulier Vf	5,00%	4,70%	6,00%	6,50%
Volledig ERD	0,07%	0,07%	0,09%	0,10%
ERD WD14	3,07%	3,07%	4,16%	4,16%
ERD WD42	2,11%	2,11%	3,39%	3,39%
ERD SL80	0,52%	0,52%	1,67%	1,67%
ERD SL100	0,12%	0,12%	0,99%	0,99%
BGZ	0,15%	0,15%	0,18%	0,18%

Met het premiebeleid beoogt het Vervangingsfonds de kosten van de vervanging te dekken en de reserves binnen de afgesproken bandbreedte te brengen. Het premiebeleid is gebaseerd op periodiek herijkte begrotingen van de verwachte vervangingskosten.

Subsidies ministeries [9] (alle bedragen x €1.000)

	2017	2016
Subsidies Flankerend Beleid	–	3.346
Vergoeding uitvoeringskosten	2.824	3.032
	2.824	6.378

Het Vervangingsfonds heeft in 2015 subsidie ontvangen voor de uitvoering van het Flankerend beleid. Deze subsidie is, in overleg met het ministerie van OCW aangewend in de jaren 2015 en 2016. Met ingang van 2016 is de subsidie vervallen en wordt premieopslag BGZ in rekening gebracht bij schoolbesturen.

De vergoeding uitvoeringskosten is het door het ministerie van OCW ter beschikking gestelde bedrag voor de uitvoering van de reguliere activiteiten door het Vervangingsfonds.

Baten bedrijfsvoering [10] (alle bedragen x €1.000)

	2017	2016
Overige baten	0	5
	0	5

De overige baten bestaan met name uit kleine betalingsverschillen.

Rentebaten [11] (alle bedragen x € 1.000)

	2017	2016
Rente rekening courant	0	0
Heffingsrente belastingdienst	0	4
	0	4

Er is geen renteopbrengst van het uitstaande saldo liquide middelen over het boekjaar ontvangen (2016: nihil). De gemiddelde rente bedroeg in 2017 0,00% (2016: 0,00%).

Vervangingskosten [12] (alle bedragen x € 1.000)

	2017	2016
Vervanging regulier	100.919	148.880
	100.919	148.880

Onder de vervangingskosten zijn de door de schoolbesturen ingediende declaraties voor de verschillende verlofgronden opgenomen verhoogd met een schatting voor de nog te ontvangen declaraties van schoolbesturen.

Kosten bedrijfsgezondheidszorg [13] (alle bedragen x € 1.000)

	2017	2016
Aanvullend Pakket, Stimulans, Maatwerk, etc.	143	- 110
Voorlichting en communicatie	509	491
Adviseurs Arbeid & Vitaliteit	3.800	3.720
Uitvoeringskosten Bestuursbureau	72	157
Uitvoeringskosten UVf	879	1.028
	5.403	5.286

De kosten bedrijfsgezondheidszorg hebben betrekking op de activiteiten om binnen het primair onderwijs het ziekteverzuim terug te dringen en de bedrijfsgezondheidszorg te verbeteren.

Kosten bestuur [14] (alle bedragen x € 1.000)

	2017	2016
Kosten bestuur	60	84
	60	84

De kosten bestuur worden in eerste instantie gemaakt ten behoeve van zowel het Vervangingsfonds als het Participatiefonds. Op basis van een kostenverdeelsleutel worden deze kosten maandelijks verdeeld over en financieel afgerekend tussen beide fondsen.

Het Vervangingsfonds beschouwt de Stichting Participatiefonds voor het Onderwijs als gelieerde organisatie. De samenstelling van het Bestuur van beide stichtingen is gelijk.

Bestuursbureau [15] (alle bedragen x € 1.000)

	2017	2016
Personele kosten bestuursbureau en directie	1.494	1.317
Materiële kosten bestuursbureau en directie	1.443	1.599
	2.937	2.916

De operationele aansturing van beide stichtingen geschiedt vanuit een gezamenlijk bestuursbureau. De medewerkers van het bestuursbureau zijn in dienst van het Vervangingsfonds. Voor zover zij specifieke taken verrichten voor het Participatiefonds worden deze kosten direct doorbelast. De overige kosten van het bestuursbureau worden op basis van periodiek herijkte verdeelsleutels verdeeld tussen het Vervangingsfonds en het Participatiefonds.

Er zijn gedurende 2017 geen investeringen gedaan in de ondersteunende infrastructuur (2016: € 0).

De personele kosten zijn als volgt nader te specificeren:

	2017	2016
Lonen en salarissen	902	819
Sociale lasten	108	116
Pensioenlasten	148	145
Overige personele kosten	336	237
	1.494	1.317

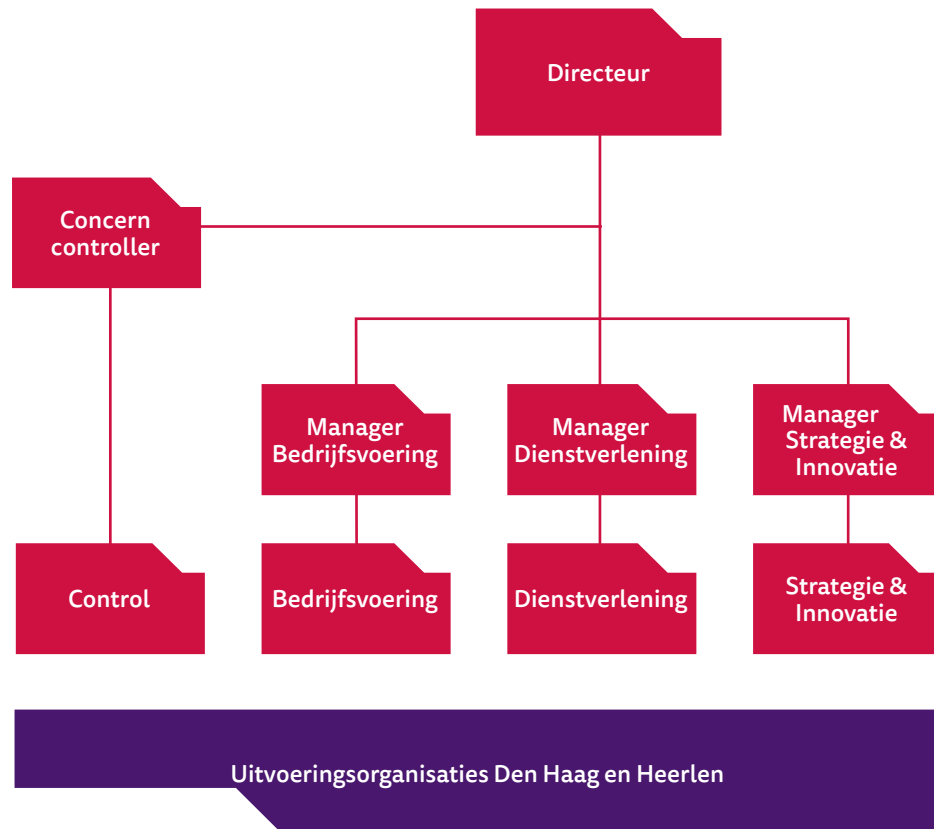
De medewerkers hebben een pensioenregeling die is ondergebracht bij ABP. Deze pensioenregeling betreft een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling. Indexatie (aanpassing met prijsstijging) van de toegekende aanspraken en rechten vindt uitsluitend plaats indien en voor zover de middelen van ABP daartoe ruimte laten en ABP daartoe heeft besloten. Indien de omstandigheden bij ABP daar aanleiding toe geven, kan het bestuur besluiten tot het korten van aanspraken.

De pensioenregeling wordt volgens de Pensioenwet gekarakteriseerd als uitkeringsovereenkomst. Het pensioenreglement ABP wordt jaarlijks herijkt.

De belangrijkste afspraken die zijn opgenomen in de uitvoeringsovereenkomst met het ABP zijn de volgende:

- Indexatie geeft geen aanleiding tot premie-aanpassingen.
- Premiereductie of – terugstorting vindt plaats indien en voor zover er sprake is van een dekkingsgraad volgens de normen van DNB van 160% en het bestuur van het fonds daartoe heeft besloten. Per 31 december 2017 bedraagt de dekkingsgraad van het ABP 104,4%.
- De maximale premie bedraagt 25% over de pensioengrondslag. Het premiepercentage ABP KeuzePensioen (OP/NP bedroeg in 2017 21,1% bij een franchise van € 13.150,- en een aftoppingsgrens van €103.317,-).
- In geval van een reservetekort van de pensioenuitvoerder neemt het Vervangingsfonds overeenkomstig hetgeen overeengekomen is zijn aandeel daarin. ABP heeft een kritische dekkingsgraad van 88%. Indien de dekkingsgraad onder de 88% uitkomt, zal het ABP het Vervangingsfonds verzoeken tot bijstorting. Vooral nog lijkt hier geen sprake van.

Het bestuursbureau is per jaarultimo als volgt georganiseerd:

Gemiddeld aantal werknemers

Het gemiddeld aantal medewerkers van het Vervangingsfonds, allen werkzaam binnen het bestuursbureau, was in 2017 36,0 (2016: 34,0). De opbouw hiervan is als volgt:

	2017	2016
Directie	1,0	1,0
Control	3,4	3,4
Bedrijfsvoering	9,4	7,8
Dienstverlening	12,4	11,4
Strategie & Innovatie	9,8	10,4
Totaal gemiddeld aantal medewerkers	36,0	34,0

Alle werknemers zijn werkzaam in Nederland.

Uitvoering premie-incasso en declaraties [16] (alle bedragen x € 1.000)

	2017	2016
Uitvoeringskosten	4.028	4.677
	4.028	4.677

De uitvoeringskosten worden in eerste instantie gemaakt ten behoeve van zowel het Vervangingsfonds als het Participatiefonds. Op basis van een kostenverdeel-sleutel worden deze kosten maandelijks verdeeld over en financieel afgerekend tussen beide fondsen.

De uitvoeringskosten worden gemaakt op basis van een (meerjarig) dienstverleningscontract dat het Vervangingsfonds heeft afgesloten met APG Service Partners BV.

Overige lasten [17] (alle bedragen x € 1.000)

	2017	2016
Controlekosten	1.609	2.014
Overige lasten	1	2
	1.610	2.016

De overige kosten hebben betrekking op diverse kleine afboekingen op debiteuren.

Honoraria van de accountant

De controlekosten van KPMG Accountants NV als bedoeld in BW 2 Titel 9 artikel 382a lid 1 bedroegen:

(alle bedragen x € 1.000)

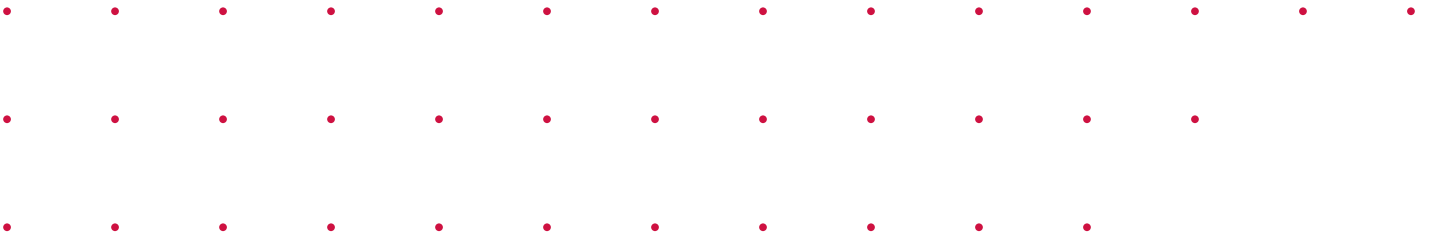
	2017	2016
Aard van de dienstverlening		
Onderzoek van de jaarrekening	319	127
Andere controle-opdrachten	1.290	1.903
Andere niet-controlediensten	0	- 16
Totaal honoraria	1.609	2.014

De honoraria worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Rentelasten [18] (alle bedragen x € 1.000)

	2017	2016
Bankkosten	4	11
	4	11

Deze kosten betreffen de kosten van het betalingsverkeer over het boekjaar.

Wet normering topinkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de op het Vervangingsfonds van toepassing zijnde regelgeving.

Het Vervangingsfonds is een onderwijs gerelateerde instelling, en houdt zich in die hoedanigheid ook aan de Wet normering topinkomens.

Het bezoldigingsmaximum voor het Vervangingsfonds is gelijk aan het algemene WNT-maximum, dat van toepassing is op onderwijs gerelateerde instellingen en is voor 2017 vastgesteld op € 181.000,-. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief. Het Vervangingsfonds kent de volgende functionarissen die onder de werking van de Wet normering topinkomens vallen:

WNT tabel 2017

Functie	Voorzitters-clausule van toepassing	Naam	Ingangsdatum	Einddatum	Omvang dienstverband	Gewezen topfunctionaris
Voorzitter bestuur	ja	P.H. Holthuis	01-jan	31-dec	0,2	nee
Lid bestuur	nee	E.F. van Bokhoven*	01-jan	31-dec	n.v.t.	nee
Lid bestuur	nee	E.P.M. van Dorp*	01-jan	31-dec	n.v.t.	nee
Lid bestuur	nee	A.J.F. Duif	01-jan	31-dec	n.v.t.	nee
Lid bestuur	nee	H.F.J. Hoedemakers**	01-jan	31-dec	n.v.t.	nee
Lid bestuur	nee	W.P.A.J.A. de Jong	01-jan	30-nov	n.v.t.	nee
Lid bestuur	nee	H. Olfers*	20-apr	31-dec	n.v.t.	nee
Lid bestuur	nee	A. Bodegraven*	01-jan	31-dec	n.v.t.	nee
Lid bestuur	nee	W. Prins*	01-jan	31-dec	n.v.t.	nee
Lid bestuur	nee	J. Veenstra*	01-jan	31-dec	n.v.t.	nee
Lid bestuur	nee	J. Muijres*	01-jan	01-mrt	n.v.t.	nee
Lid bestuur	nee	S. Roelofsen*	01-jan	31-dec	n.v.t.	nee
Lid bestuur	nee	G.P.M. van Haren*	01-jan	31-dec	n.v.t.	nee
Lid bestuur	nee	E. Stolk*	07-sep	31-dec	n.v.t.	nee
Directeur	nee	D.J.H.G. Vijgen	01-jan	31-dec	1,0	nee

*) Deze bestuursleden ontvangen de vergoeding niet persoonlijk, de vergoeding wordt overgemaakt aan desbetreffende werkgevers

**) Deze bestuurder ontvangt alleen de vacatievergoeding. De vaste vergoeding wordt overgemaakt aan desbetreffende werkgever

Bestuursleden ontvangen per bezochte bestuursvergadering een vacatievergoeding van € 125. Voor zover van toepassing ontvangt de werkgever van het desbetreffende bestuurslid een vergoeding van € 200 per maand.

De beloningen betaalbaar op termijn hebben betrekking op pensioenverplichtingen.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2017 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2017 geen ontsluitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

De heer D. Vijgen is directeur van het Bestuursbureau. Hij heeft een arbeidsovereenkomst met het Vervangingsfonds. Voor de werkzaamheden die worden uitgevoerd ten behoeve van de gelieerde Stichting Participatiefonds vindt een doorbelasting plaats van de bezoldiging.

(Fictieve) Dienstbetrekking	Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	Beloningen betaalbaar op termijn	Totaal bezoldiging	Motivatie overschrijding van de norm
ja	€ 19.048,56	–	€ 19.048,56	n.v.t.
nee	–	–	–	n.v.t.
nee	–	–	–	n.v.t.
nee	€ 2.535,40	–	€ 2.535,40	n.v.t.
nee	€ 939,60	–	€ 939,60	n.v.t.
nee	€ 3.035,20	–	€ 3.035,20	n.v.t.
nee	–	–	–	n.v.t.
nee	–	–	–	n.v.t.
nee	–	–	–	n.v.t.
nee	–	–	–	n.v.t.
nee	–	–	–	n.v.t.
nee	–	–	–	n.v.t.
nee	–	–	–	n.v.t.
nee	–	–	–	n.v.t.
ja	€ 133.055,72	€ 13.317,72	€ 146.373,44	n.v.t.

Wnt tabel 2016

Functie	Voorzitters- clausule van toepassing	Naam	Ingangs- datum	Eind- datum	Omvang dienst- verband
Voorzitter Bestuur	ja	P.H. Holthuis	01-jan	31-dec	0,2
Lid Bestuur	nee	E.F. van Bokhoven*	01-jan	31-dec	n.v.t.
Lid Bestuur	nee	E.P.M. van Dorp*	01-jan	31-dec	n.v.t.
Lid Bestuur	nee	A.J.F. Duif	01-jan	31-dec	n.v.t.
Lid Bestuur	nee	H.F.J. Hoedemakers**	01-jan	31-dec	n.v.t.
Lid Bestuur	nee	W.P.A.J.A. de Jong	01-jan	31-dec	n.v.t.
Lid Bestuur	nee	J.C. Krijt*	01-jan	31-jan	n.v.t.
Lid Bestuur	nee	A. Bodegraven*	01-jan	31-dec	n.v.t.
Lid Bestuur	nee	W. Prins*	01-jan	31-dec	n.v.t.
Lid Bestuur	nee	J. Veenstra*	01-jan	31-dec	n.v.t.
Lid Bestuur	nee	J. Muijres*	01-jan	31-dec	n.v.t.
Lid bestuur	nee	S. Roelofsen*	01-jan	31-dec	n.v.t.
Lid bestuur	nee	G.P.M. van Haren*	01-apr	31-dec	n.v.t.
Directeur	nee	D.J.H.G. Vijgen***	01-jan	31-dec	1,0

*) Deze bestuursleden ontvangen de vergoeding niet persoonlijk, de vergoeding wordt overgemaakt aan desbetreffende werkgevers.

**) Deze bestuurder ontvangt alleen de vacatievergoeding. De vaste vergoeding wordt overgemaakt aan desbetreffende werkgever.

***) De beloning voor de directeur is inclusief eenmalige correctie van € 4.624,13 mbt 2013

Bezoldiging van bestuurders

Aan bezoldigingen met inbegrip van pensioenlasten als bedoeld in artikel 2:383 lid 1 BW, is in het boekjaar ten laste van het Vervangingsfonds gekomen voor bestuurders en voormalige bestuurders een bedrag van € 60.000,- (2016: € 84.000,-). Dit bedrag sluit niet aan met de WNT tabel doordat een aantal bestuursleden de vergoeding niet persoonlijk ontvangt, maar hun werkgever deze vergoeding ontvangt.

Aan leningen, voorschotten en garanties ten behoeve van bestuurders als bedoeld in artikel 2:383 lid 2 BW, is gedurende het boekjaar € 0 (2016: € 0) afgewaardeerd en/of kwijtgescholden.

Beloning	Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen	Voorzieningen beloning betaalbaar op termijn	Totaal bezoldiging	Motivatie overschrijding van de norm
€ 18.492,66	–	–	€ 18.492,66	n.v.t.
–	–	–	–	n.v.t.
–	–	–	–	n.v.t.
€ 4.050,00	€ 93,60	–	€ 4.143,60	n.v.t.
€ 1.350,00	€ 284,40	–	€ 1.634,40	n.v.t.
€ 4.050,00	€ 113,80	–	€ 4.163,80	n.v.t.
–	–	–	–	n.v.t.
–	–	–	–	n.v.t.
–	–	–	–	n.v.t.
–	–	–	–	n.v.t.
–	–	–	–	n.v.t.
–	–	–	–	n.v.t.
–	–	–	–	n.v.t.
–	–	–	–	n.v.t.
€ 130.875,96	–	€ 11.494,20	€ 142.370,16	n.v.t.

Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen het Vervangingsfonds en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met het Vervangingsfonds. Dit betreffen onder meer de relaties tussen het Vervangingsfonds en het Participatiefonds, de bestuurders en de functionarissen op sleutelposities. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of er een bedrag in rekening is gebracht.

De samenstelling van het bestuur van beide stichtingen is gelijk.

De operationele aansturing van beide stichtingen geschiedt vanuit een gezamenlijk bestuursbureau.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

Realisatie versus begroting

(alle bedragen x € 1.000)	Realisatie 2017	Begroting 2017	Vershil
Baten			
Premieopbrengsten	91.495	102.234	- 10.739
Premie BGZ	7.367	7.531	- 164
Subsidies ministeries	2.824	2.825	- 1
Rentebaten	0	0	0
Overige baten	0	0	0
Totaal baten	101.686	112.590	-10.902
Lasten			
Vervangingskosten	100.919	102.756	- 1.837
Kosten Bedrijfsgezondheidszorg	5.403	7.810	- 2.407
Kosten bedrijfsvoering	8.635	9.329	- 694
Rentelasten en soortgelijke kosten	4	13	- 9
Totaal lasten	114.961	119.908	-4.947
Resultaat	-13.275	-7.318	-5.956

Jaarlijks stelt het Vervangingsfonds een begroting op voor het komende boekjaar uitgaande van de meerjarenbegroting.

Aan de begroting liggen rekenmodellen en gestructureerde verwachtingen omtrent de ontwikkeling van het ziekteverzuim en de vervangingskosten ten grondslag. Samen met de verwachte kosten voor flankerend beleid en uitvoeringskosten worden de totale lasten geprognostiseerd.

Uitgaande van de totale lasten en rekening houdend met ontwikkelingen in het bijdrage-inkomen alsmede de gewenste stand van het eigen vermogen wordt vervolgens bepaald welke premiepercentages worden gehanteerd in de premieberekening.

Op basis van realisatiecijfers wordt de voortgang van het resultaat maandelijks gemonitord. Naar aanleiding daarvan kunnen de premiepercentages worden bijgesteld teneinde de hoogte van de premieopbrengsten te beïnvloeden. Hierbij wordt gestreefd naar het voorkomen van grote wisselingen in het premiepercentage om de bestuurbaarheid van de scholen niet te bemoeilijken.

De hier gepresenteerde begroting is de goedgekeurde begroting 2017 door het ministerie van OCW.

Het begrote resultaat was € 7,3 mln. negatief. Het gerealiseerde resultaat bedraagt € 13,3 mln. negatief.

Hieronder geven wij een overzicht hoe dit resultaat tot stand is gekomen.

Het verschil tussen realisatie en begroting bedraagt € 6,0 mln. en is opgebouwd uit:

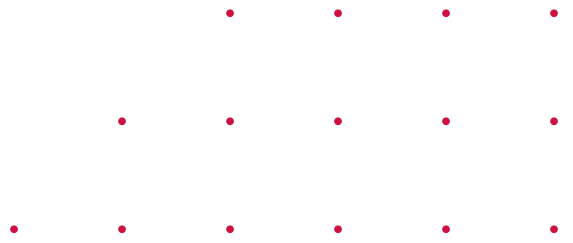
- 1** Lagere premieopbrengsten ad € 10,7 mln.
- 2** Lagere opbrengsten premie BGZ ad € 0,2 mln.
- 3** Lagere vervangingskosten ad € 1,8 mln.
- 4** Lagere kosten BGZ ad € 2,4 mln.
- 5** Lagere kosten bedrijfsvoering ad € 0,7 mln.

Ad 1 De premieopbrengsten zijn lager dan begroot, omdat er meer schoolbesturen hebben gekozen voor eigenrisicodragerschap (volledig of met een financiële variant) dan in de begroting is ingerekend.

Ad 2 De premieopbrengsten BGZ zijn nagenoeg conform de begroting.

Ad 3 De vervangingskosten zijn € 1,8 mln. lager dan de begroting. Enerzijds zijn de kosten lager, doordat er meer scholen voor eigenrisicodragerschap hebben gekozen en dus geen declaraties over 2017 kunnen indienen. Anderzijds is in 2017 aan schoolbesturen de mogelijkheid geboden om tot 1 september 2017 declaraties in te dienen betrekking hebbende op 2016 in verband met technische problemen met de declaratietool in 2016. Dit heeft geleid tot extra kosten in 2017.

Ad 4 De lagere kosten BGZ hebben met name betrekking op de in de begroting opgenomen subsidieregelingen. In het najaar 2016 is de subsidieregeling schoolleiders gestart. In 2017 zijn 60 subsidies toegekend. Er zijn geen nieuwe subsidieregelingen gestart.

Ad 5 De lagere kosten bedrijfsvoering worden met name veroorzaakt door lagere kosten voor diverse projecten en een goede sturing op de uitgaven.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen vermeldenswaardige gebeurtenissen na balansdatum.

Verantwoordelijke bestuursleden

Rotterdam, 15 maart 2018

Bestuur:

Mevr. mr. G.H. Faber, voorzitter

Dhr. E.P.M. van Dorp, lid

Mevr. G.P.M. van Haren, lid

Mevr. E. Stolk, lid

Dhr. J. Veenstra, lid

Dhr. H.F.J. Hoedemakers, lid

Dhr. H.G. Olfers, lid

3 Overige gegevens

meester
is ziek !

Statutaire bestemming van het resultaat

De statuten kennen geen bepaling inzake de bestemming van het resultaat.

Het negatieve resultaat over 2017 van € 13,3 miljoen is vooruitlopend op het bestuursbesluit voor € 15,3 mln. onttrokken aan de algemene reserve en voor € 2,0 mln. toegevoegd aan de bestemmingsreserve Vf-activiteiten.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Deze vindt u op de volgende pagina's.

Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Vervangingsfonds en bedrijfsgezondheidszorg voor het onderwijs

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting Vervangingsfonds en bedrijfsgezondheidszorg voor het onderwijs (hierna 'de stichting') te Rotterdam (hierna 'de jaarrekening') gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de betreffende jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Vervangingsfonds en bedrijfsgezondheidszorg voor het onderwijs per 31 december 2017 en van het resultaat en kasstromen over 2017, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW), de "Beheersovereenkomst Vervangingsfonds en bedrijfsgezondheidszorg voor het onderwijs 2015, inclusief bijlagen gewijzigd per 26 februari 2018" en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2017;
- 2 de staat van baten en lasten over 2017;
- 3 het kasstroomoverzicht over 2017; en
- 4 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en de Regeling controleprotocol WNT 2017 vallen, alsmede het "Accountantscontroleprotocol Stichting Vervangingsfonds en bedrijfsgezondheidszorg voor het onderwijs" behorende tot de "Beheersovereenkomst Vervangingsfonds en bedrijfsgezondheidszorg voor het onderwijs 2015, inclusief bijlagen gewijzigd per 26 februari 2018". Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Vervangingsfonds en bedrijfsgezondheidszorg voor het onderwijs zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

0001289226-18X00196413DHG

KPMG Accountants N.V., ingeschreven bij het handelsregister in Nederland onder nummer 33263683, is lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Cooperative ("KPMG International"), een Zwitserse entiteit.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit de hoofdstukken:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW en de "Beheersovereenkomst Vervangingsfonds en bedrijfsgezondheidszorg voor het onderwijs 2015, inclusief bijlagen gewijzigd per 26 februari 2018" is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de jaarrekening of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW, de Nederlandse Standaard 720 en het "Accountantscontroleprotocol Stichting Vervangingsfonds en bedrijfsgezondheidszorg voor het onderwijs" behorende tot de "Beheersovereenkomst Vervangingsfonds en bedrijfsgezondheidszorg voor het onderwijs 2015, inclusief bijlagen gewijzigd per 26 februari 2018". Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de "Beheersovereenkomst Vervangingsfonds en bedrijfsgezondheidszorg voor het onderwijs 2015, inclusief bijlagen gewijzigd per 26 februari 2018".

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW, de "Beheersovereenkomst Vervangingsfonds en bedrijfsgezondheidszorg voor het onderwijs 2015, inclusief bijlagen gewijzigd per 26 februari 2018" en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het "Accountantscontroleprotocol Stichting Vervangingsfonds en bedrijfsgezondheidszorg voor het onderwijs" behorende tot de "Beheersovereenkomst Vervangingsfonds en bedrijfsgezondheidszorg voor het onderwijs 2015, inclusief bijlagen gewijzigd per 26 februari 2018, de Regeling controleprotocol WNT 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring de aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;

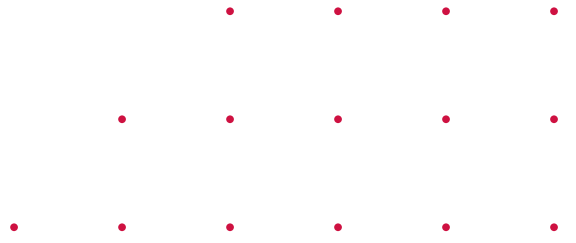
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 15 maart 2018

KPMG Accountants N.V.

J.G.A. Bruinsma RA

Contactgegevens Bestuursbureau

Blaak 22
3011 TA Rotterdam
T 010 - 217 76 40
F 010 - 214 13 58
E secretariaat@vfpf.org
www.vervangingsfonds.nl

Contactgegevens Uitvoeringsorganisatie

Postbus 4839
6401 JM Heerlen
Bezoekadres: Burg. de Hesselleplein 31, Heerlen

T 045 - 579 81 07
F 045 - 579 34 82
E helpdesk@vfpf.nl
www.vervangingsfonds.nl

